EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 173, 15 Temmuz '97

Güncel durumun genel tablosu

Susurluk skandalı sonrası sürecin ürünü olan güncel gerçeklere, bu gerçeklerin oluşturduğu toplam tabloya sükunetle ve yüreklice bakmak zorundayız. Bu, kitle hareketi için devrimci bir çıkışın olanağı olarak değerlendirilebilecek bir krizden, nasıl olup da gerisin geri krizin kaynağını oluşturan egemen sınıfın yararlanabildiğini anlamamızı kolaylaştıracaktır.

Bir yıl önce gerçekleşen Zindan Direnişi, toplumu sarsmış, bu ülkede inançları uğruna ölümü yiğitlikle göğüsleyebilecek militanlara sahip bir devrimci hareket gerçekliğini dosta-düşmana, üstelik uluslararası ölçekte yankılanarak göstermiştir. Bu devrimci gerçekliğimizin yenilik taşımayan bir yüzüdür.

Bu direnişten 3 ay sonra ve bundan 9 ay önce gerçekleşen Susurluk skandalının sunduğu imkanlardan yararlanmadaki kaba başarısızlık ise, devrimci hareketimize ilişkin gerçeğin öteki yüzüdür. Gerçekliğin bu iki yüzü arasındaki uçurum giderilemediği sürece devrimci siyasal mücadelede herhangi bir ciddi ilerleme sağlanamaz.

Son bir yılın toplam bilançosu, geleneksel akımların bu uçurumun farkında olmadıklarını ya da farkında değilmiş gibi davrandıklarını gösteriyor. Gerçeğin bir yüzü üzerine bir yıl önce ve bugün sayfalar dolusu yazıp çizen ve bu arada anlamsız sorunlarla kendi aralarında didişenler, gerçeğin öteki yüzü üzerine ciddi bir değerlendirme yapmayı, düzenin yaşadığı ağır bir krizi çaresizlik içinde seyretme tutumundan gerekli sonuçlar çıkarmayı akıllarına bile getirmiyorlar. Gerçeğin bir yüzüyle teselli bulanlar, bununla yalnızca kendilerini oyalayıp-aldatıyorlar. Devrimci yiğitlik çizgisi siyasal mücadelede devrimci önderlik çizgisi ve yeteneği ile birleşemediği sürece gerçek anlamını bulamayacağı gibi zaman içinde kendini tüketmek akibetiyle yüzyüze kalır. Bunu anlayabilmek için geride bırakılan tükenmiş örgüt ve insan manzaralarına bakmak yeterlidir. Yazık ki, geleneksel örgütler kendi kısır döngülerine bu açıdan bakma yeteneği gösteremiyorlar. Kokuşmuş bir sınıfın Susurluk'un yüzeye çıkardığı ağır bir krizi bir "fırsat"a dönüştürerek kendi politika ve saldırılarını en kolay biçimde hayata geçirdikleri bir sırada, Zindan Direnişi'nin devrimci anısıyla teselli bulan ve bir yıl öncesinin kısır tartışmalarını yinelemekte bir sakınca görmeyenlerin durumu gerçekten öğreticidir.

***

MGK-TÜSİAD güdümündeki yeni hükümet, egemen sınıfın kendi krizini kendisi için bir fırsata dönüştürme sürecinin son halkası oldu. Bu süreci tekelci burjuvazinin ve Amerikancı politikanın vurucu gücü olarak ordu bizzat yönetmiştir. Önce devletteki çeteleşmeyi toplum gündeminden düşürmek için "irtica tehlikesi" asıl gündem haline getirildi. İstenilen amaca kısa zamanda ulaşıldı. Bu orduya, sosyal-demokratların, Türk-İş, DİSK gibi sendika konfederasyonlarının da yardımıyla toplumsal muhalefeti kendi yedeğine alma olanağı sağladı. Bununla yalnızca gündem değiştirilmiş ve hedef şaşırtılmış olunmadı. Yanısıra ordu bunu, "tehdit önceliğinde birinci sıraya" oturttuğu dinsel gericiliği yeniden kabul edilebilir sınırlar içine çekme operasyonunun dolgu malzemesi olarak kullandı. Bu, ordunun hükümet üzerinde oluşturduğu basıncı güçlendirmekle kalmadı, yanısıra ona bir meşruluk da kazandırdı. Sonuçta kısa dönemli hedef gerçekleşti; eski hükümetin çekilmek zorunda kalarak yerini

yenisine bırakması, ordu-hükümet gerginliğinin de yerini ordu güdümündeki yeni hükümete bırakması oldu.Şimdi ordu kendi çizdiği çerçevede hareket etmeye mahkum bir hükümete yer açmak üzere biçimsel planda bir adım geriye çekilmiş durumda.

"İrtica karşıtlığı" sürecinin ürünü olarak sahneye çıkan yeni hükümetin ilk gün icraatı İMF-TÜSİAD saldırı paketinin maddelerinden en acili olan geniş kapsamlı zamları uygulamak oldu. Sözde irticaya karşıtlık adına ordu-TÜSİAD güdümüne giren hain sendika konfederasyonları, buna sessizlik içinde boyun eğdiler. Bununla da kalmadılar, hemen ardından, Ekonomik-Sosyal Konsey'in oluşumuna katıldılar. Böylece MGK komutasında sözde "irticaya karşı" oluşturulan işçi-emekçi düşmanı "beşli cephe", işçi sınıfına ve emekçilere karşı sistematik saldırılara onay vererek meşruluk kazandıracak bir kurumlaşmaya dönüştürüldü. Sermaye basını ordu güdümlü irtica kampanyasının ardından, şimdi yeniden İMF-TÜSİAD güdümlü özelleştirme kampanyasına başladı. Bu yeni hükümeti bekleyen en acil sorun olarak konuluyor ve hükümetin tekelci burjuvaziye güven vermesinin ölçüsü olarak sunuluyor. Özetle, tekelci sermaye, Susurluk sonrası sürecin ordu eliyle hazırlanan birikimini, işçi sınıfı ve emekçilere yeni bir sistematik saldırının kaldıracına dönüştürüyor.

İşçi ve emekçi kitleler yıllardır süren kesintisiz bir saldırının bu yeni evresinde de savunmasız bir konumdalar. Sendikalar saldırı politikaları karşısında bir şeyler yapmak bir yana, merkezi yönetimler şahsında saldırının doğrudan suç ortağı durumundalar. Yıllardır kitle hareketinde önemli bir yer tutan kamu çalışanları hareketi KESK yönetimine çöreklenmiş reformist akımların marifetiyle felç edilmiş durumda. Toplumsal muhalefetin ileri kesimi üzerinde belli bir etkinliğe sahip olan sosyal-reformist akımlar, Susurluk sonrası sürecin açıkça gösterdiği gibi, gitgide daha açık biçimde, düzen solunun toplumsal muhalefet içindeki uzantıları olarak hareket ediyorlar. Bu akımlar kitle muhalefetenin devrimcileşerek düzen kanalları dışına çıkmasını dizginlemek biçiminde bir uğursuz rol üstleniyorlar.

***

Girişte değinilen devrimci hareket gerçekliği ile birlikte düşünüldüğünde bu tablo karamsar bir görünüm oluşturuyor. Oysa, kitle hareketinin bugünkü belirgin zayıflığı açık bir olgu olmakla birlikte, bu tablonun ilk bakışta sunduğu görünüm yanıltıcıdır.

Gerçekte bugünün Türkiye'sinde, süreçlere hakim gibi görünen karşı-devrim cephesini şimdiden rahatsız ve huzursuz eden önemli bir devrimci birikim vardır. Bu birikimin en ileri ve diri kesimi devrimci sınıf çizgisinde, bu çizginin temsilcisi bir partinin önderliği altında birleştirilebilse, bu, yıllardır arayış içindeki kitleler için, hiç değilse onların ileri kesimleri için gerçek bir alternatifin ortaya çıkması anlamına gelir. Ve yapısal sorunlarla, onulmaz çelişkilerle yüzyüze olan sermaye düzeninin döne döne ürettiği fırsatlardan yararlanarak devrimci süreci ilerletmek de o ölçüde olanaklı hale gelir. Oysa halihazırda bu birikim örgütsüz ve dağınıktır, sayısız sol grup arasında paralanmıştır ve her adımda verimsizce tüketilmektedir. Karşı-devrimin işini görülmemiş ölçüde kolaylaştıran da budur. Aynı şekilde, ardı arkası kesilmeyen saldırılar karşısında bunalan işçilerin ve emekçilerin çaresizliğinin gerisindeki temel etken budur.

Geride kalan yıl içerisinde gündeme gelen devrimci güç ve eylem birliği arayışı bu duruma kısa dönemli bir geçici çözüm olarak düşünülmüştü. Bu girişim herhangi bir sonuç yaratmadı. Dahası, en elverişli koşullarda gündeme gelen bu girişimin buna rağmen başarısızlığa uğraması, devrimci alternatif sorununa buradan gidilerek bir çözüm bulunamayacağını kesinleştirdi.

Bu durumda geriye gerçekten çözücü olabilecek tek alternatif kalıyor. Türkiye'nin en olumsuz konjonktürde bile önemli bir potansiyel güç oluşturan devrimci birikimini devrimci sınıf çizgisinde birleştirmeyi başaracak önderlik eksenini yaratmak. Bu, işçi sınıfının devrimci öncü partisi demektir. Yılların kısır döngüsünü parçalamanın bundan başka bir yolu yoktur. Komünistlerin kısa dönemli çözümlerle oyalanmayı bir yana bırakarak parti gündemi üzerinde çok özel bir tarzda yoğunlaşmalarının gerisinde bu kavrayış vardır.

EKİM

Zindan Direnişi şehitleri ölümsüzdür!

Devrim ve sosyalizm mücadelesinde bayraklaştılar!

Oldum olası egemen sınıflar, zora ve sömürüye dayanan düzenlerini hedef alan, toplumsal mücadeleye önderlik eden insanlara zulüm estirmiştir. Devrimci güçler her zaman kovuşturulmuş, sürgün edilmiş, işkenceden geçirilmiştir. İmha edilemeyenler, baskı ve zor yoluyla teslim alınmak üzere zindanlara hapsedilmiştir. Bu yollarla ezilen emekçi yığınları devrimci öncüsünden yalıtmak, sindirmek ve korkutmak egemenlerin temel bir amacı olmuştur.

Ne var ki, devrimci ve komünist tutsaklar nezdinde devrim ve sosyalizm idealini ezmek, kitleler içerisinde umutsuzluk yaymak ve güç gösterisinde bulunmak hevesinde olan sermaye düzeninin karşısına devrimci onur ve irade her zaman boyuneğmez bir direniş abidesi olarak dikilmiştir. Sınıf mücadelesinin en sıcak muharebe alanlarından olan zindanlarda direniş bir gelenek haline gelmiştir.

'96 devrimci 1 Mayıs'ından sonra ve onun verdiği hınçla sermaye devleti bir kez daha faşist saldırılarını zindanlara yoğunlaştırdı. Yayınladığı 6-8-10 Mayıs tarihli genelgelerle devrimci ve komünist tutsaklara "ya islah ya imha" politikası dayatıldı. Ancak, hücre tipi cezaevi uygulaması ile devrimci ve komünist tutsakların politik kimliklerini ezmek amacında olan sermaye rejimi bu sefer de karşısında "diz çökerek yaşamaktansa, başı dik ölmek yeğdir" diyen devrimci tutsakların kararlılığını bulmuştur.

Düşmanın topyekün saldırıları karşısında, Cezaevi Merkezi Koordinasyonu'nu oluşturan EKİM, MLKP, DHKP-C, TİKB, TKP/ML, TKP (ML), TKEP/LENİNİST, DİRENİŞ HAREKETİ ve HKG birleşik direniş bayrağını yükseltti. Kitlesel süresiz açlık grevine başlayan devrimci tutsaklar temel taleplerini şöyle formüle ediyorlardı: Tabutluk genelgesinin iptal edilmesi, var olan tabutlukların kapatılması; tutsak yakınlarına yönelik saldırıların durdurulması; tutsakların tedavilerinin ve duruşmalara çıkmalarının önündeki engellerin kaldırılması.

Önceleri direnişin gücünü pervasız bir karalama ve yalan kampanyası ile kırabileceğini zanneden sermaye devleti, gün geçtikçe büyük bir sıkıntının içine düştü. Bir yanda, bedenleri ile faşist saldırılara barikat ören tutsakların sesleri tüm dünya kamuoyunda yankılanıyordu. Diğer yanda, zindanda tutuşturulan direniş ateşi, duvarların ötesinde de ilk mücadele kıvılcımlarını tutuşturmaya başlıyordu. Tüm bunlar düzen cephesinde büyük bir çaresizliğe yolaçmasına rağmen, devlet, geri adım atmaktansa tutsakların ölüme gitmesini seyretmeyi yeğliyordu.

Direnişin 45. gününden itibaren DHKP-C, MLKP, TKP(ML), TKEP-LENİNİST, TKP/ML, TDP ve DİRENİŞ HAREKETİ ölüm orucuna başladığını ilan etti. TİKB direnişi sonuna kadar ve kitlesel olarak SAG biçiminde sürdüreceğini açıkladı. 62. gününe kadar kitlesel süresiz açlık grevini sürdüren EKİM ise bu aşamadan sonra eylemi ölüm orucuna çevirdi.

Direnişin 63. gününde, 21 Temmuz'da TKP(ML) davası tutsağı Aygün Uğur, devletin "yiyiyorlar", "stok yapmışlar" vb. gibi iğrenç yalanlarını paramparça ederek ölümü kucakladı. Onun bıraktığı bayrağı DHKP-C tutsağı Altan Berdan Keremgiller devraldı. Birer birer ölümsüzleşen şehitlerimizle zafer yürüyüşü hızlandı. DHKP-C tutsakları İlginç Özkeskin ve Müjdat Yanat'ı MLKP tutsağı Hüseyin Demircioğlu, TKP(ML) tutsağı Tahsin Yılmaz, DHKP-C tutsağı Ayçe İdil Erkmen, TİKB tutsağı Hicabi Küçük, DHKP-C tutsağı Yemliha Kaya, TİKB tutsağı Osman Akgün ve TKP(ML) tutsağı Hayati Can izlediler.

Kısacası, olağanüstü fedakarlıklarla ve muazzam bedeller pahasına yaratılan zindan direnişleri geleneği, devrim ve sosyalizm davası için yaşamını feda eden, siper yoldaşlığının en güzelini yaratan 12 şehitle bir kez daha taçlandırıldı. Tutsakların başeğmez direnişi ve ölümüne kararlılığı karşısında devlet diz çökmek zorunda kaldı. Devrimci tutsakların tüm temel talepleri kabul edildi.

Ancak kazanılan bu büyük zafer yalnızca zindanlarla sınırlı kalmadı. Ülkemizde ve tüm dünyada devrim ve sosyalizmin değerlerine sadık kalan güçlere de büyük bir moral ve güç verdi. Şehitler devrim ve sosyalizm kavgasında bayraklaşırken, ezilen emekçi yığınların bilinç ve yüreklerine de unutulmamacasına kazındılar.

Devrimci çalışmada inisiyatif sorunu

Örgütümüz ve siyasal çalışmamızın yaşadığı dönüşüm ve değişim süreci, gelişmemizin vardığı aşama, çalışmanın ulaştığı düzey, hareketimizi bekleyen sorumluluklar ve nihayet sınıf ve kitle hareketinin durumu ve düzeyi, mahalli planda kollektif inisiyatifi, bireysel sorumluluk alanında adına layık bir ataklığı hakkıyla göstermemiz gerektiğini yakıcı bir tarzda dayatmaktadır.

Devrimci bir örgüt yaşamı ve çalışmasında inisiyatif sorunu her zaman önemli bir yer tutar. Çünkü bu faktör kadro etkinliğinde ve siyasal yeniden üretiminde tayin edici bir öneme sahiptir. Kadro etkinliği ise siyasal çizginin kaderi demektir. Stalin'in ünlü saptaması bilinir: "*Doğru bir siyasal çizgi, bir bildiri olarak değil de uygulanacak somut bir gerçek olarak gereklidir. Ama doğru bir siyasal çizgiyi uygulamak için kadrolara, partinin siyasal çizgisini* ***kavrayan****, bunu kendi çizgisi olarak benimseyen, bu çizgiyi uygulamaya hazır,* ***bunu pratiğe*** *geçirebilecek ve bu çizgiden sorumlu olup onu savunabilecek ve onun için savaşabilecek kişilere sahip olmalıyız. Bu başarılamazsa, doğru bir siyasal çizgi tamamen sözde kalma tehlikesiyle karşı karşıya*" kalır. Hatta bu kadar da değil, doğru bir siyasal çizgi pratiğe uygularak maddi güce dönüştürülemezse, giderek bozulma ve yozlaşma akibetiyle karşı karşıya gelir. Bunun için devrimci inisiyatif daha az söz, daha çok günlük iş demektir. Daha az siyasi gevezelik, fakat yaşamın canlı olgularına daha büyük dikkat gerektirir. Dünyayı değiştirme ve dönüştürmede pratik irade demektir.

İnisiyatifli çalışmanın artan önemi

Fakat bizim üzerinde durmaya çalıştığımız sorun, böyle bir inisiyatifin daha özel bir mahiyet kazanan önemi, gelişme sürecimizin içinde bulunduğumuz döneminde kazandığı kendine özgü yanıdır. Komünist sınıf partisini kurmak için sıçramalarla mesafe almak durumunda olduğumuz bir dönemden geçmekteyiz. Siyasal sürecin tüm dezavantajlarına rağmen bu ertelenemez acil bir görevdir. Planlanan hedeflere ulaşılması deyim yerindeyse her düzeyde ve her cephede dörtbaşı mamur bir çalışmanın örgütlenebilmesine bağlıdır. Bu nedenle de tüm inisiyatif alanlarının hakkıyla tutulması, uyumlu ve eşzamanlı bir gelişmenin sağlanması için tüm güçlerin etkin hale getirilmesi sıçrama hedefinin olmazsa olmaz koşullarından biridir. Çevre ilişkilerini inisiyatifli bir çalışmaya seferber edip kadrolaştırmak, özellikle genç işçilere büyük ihtimam göstermek özel dikkat gerektiren bir görevdir. Sağlıklı ve hızlı bir gelişme süreci artık daha çok buna bağlıdır. Böyle bir inisiyatif alanı hızla doldurulduğunda, bu bize mahalli kurumlaşmada hızla mesafe aldıracağı gibi, siyasal bir akım olarak sınıf tabanında ve sınıf hareketi içinde ciddi mesafeler kazandırır.

Devrimci sınıf örgütünde inisiyatifli çalışma liberalizm ve laçkalığı, anarşi ve başıbozukluğu reddeder. Devrimci inisiyatif hareketin ideolojik çizgisine, ideolojik-ilkesel tutumlarına, sınıfsal yönelimine, taktik politikalarına ve her düzeydeki kollektivizmin kararlarına kesin riayet temelinde oluşur. Organların, tek tek kadroların özgünlüğü, yaratıcılığı ve ataklığı bu temel üzerinde devrimci işlevini bulur.

İnisiyatifli çalışma pratikte kaba müdahaleciliği, irade ikamesini ve fonksiyonların köreltilmesini de reddeder. Fakat bu, aynı zamanda inisiyatifin doğru, yerinde ve zamanında kullanılmasını da şart koşar. Bu nedenle inisiyatifli örgüt çalışmasında örgütsel deneyim ve devrimci eleştirinin düzeltici bir rolü vardır ve bu ihmal kaldırmaz bir sorumluluktur. Böylesi bir çalışmada ademi-merkeziyetçiliğin örgütsel işlerlikte oynadığı rol de bir kat daha artar.

Örgüt içi demokratik işleyiş ve üyelik haklarının çarpık kavranması inisiyatifin

kullanılması alanında sorunlara ve yanlış tutumlara yolaçabiliyor. Oysa ikisi iki farklı şeydir. Tartışma ve kararlar oluşturma süreçlerinde bireysel tutumun, fikrini kuvvetle savunup kollektife mal edilmesi çabası, hatta azınlıkta kalmış fakat ikna olmamışsa fikrini koruması ve fikri mücadelesini sürdürmesi elbette yadsınamaz bir üyelik hakkıdır. Fakat kararlar oluştuktan, politikayı uygulama alanına taşıdıktan sonra kollektifin iradesi ve eylem birliği esastır. Kararlar oluştuktan, merkezi politika belirlendikten sonra inisiyatif artık doğrudan pratik görev alanına ilişkindir ve herhangi bir esnemeyi, kişisel tasarrufu kaldırmaz. Devrimci bir örgütün politika pratiğinde mutlaka gerçekleşmesi gereken "eylem ve irade birliği" bu temelde şekillenir.

İnisiyatifi her düzeyde yaymalıyız

Siyasal çalışmamızın yeni düzey ve durumunun gerektirdiği kadro tipi düne oranla farklıdır. Geçmiş faaliyetimiz içinde yetenek ve enerjisini harekete geçiremediğimiz ve bu nedenle hareketimizle gerçek buluşmayı sağlayamamış güçler, bu yeni dönem çalışmasında -özellikle fabrika çalışmasında- yetenek ve kapasitelerine uygun işlevler ve işler bularak öne çıkmaktadırlar. Böylesi güçlerin sayıları henüz sınırlıdır. Fakat bu tarz çalışmamız istimini yeni yeni bulmaktadır. Süreç ilerledikçe ve ivme kazandıkça bu nitelikte yeni güçlerin açığa çıkacağından kuşku duymamak gerekiyor. Dikkat edilirse tüm dezavantajlarına rağmen çalışma tarzımıza en kolay bu güçler uyum sağlamaktadır. Bu sınıfsal yönelişin tabiatına uygun bir durumdur.

Siyasal çalışmamızın pratik yükü artık daha çok sınıf içindeki güçlerce omuzlanmaktadır. Örgütte proleter kimliğinin güçlenmesine bir gösterge de olan bu durumu azami bir dikkatle değerlendirmek durumundayız.

Sınıf mücadeleleri tarihinin sayısız kez gösterdiği gibi, siyasal yaşamın keskin dönemeçlerinde eski kadroların belirli bir bölümü yeni görevlere, yeni tarza, yeni düzeyin gereklerine ayak uyduramayıp tökezlerken, yeni ve genç güçlerin birikim ve deneyim yetersizliğine rağmen dönemin temposu ve tarzına nispeten kolay uyum sağlamaktadırlar. Hareketin bugüne taşınmasında emeği olan kadroların zorlanma alanlarına dikkatle bakmalı, azami titizliği göstermeliyiz. Fakat yeni güçlerin dinamizmini de kesin bir tarzda gözetmeli, inisiyatifi teşvik etmeliyiz.

Toparlarsak: Yerel inisiyatifleri hızla geliştirmek, bu alanda kurumlaşma ihtiyacına uygun olarak yetkinleştirmek acil bir görev olarak duruyor önümüzde. Bu bir. İkincisi; başta işçi kökenli kadrolar olmak üzere, yeni ve genç güçlerin önünü hızla açmalı, görev ve inisiyatif alanlarını genişletmeliyiz. Bürokrasi ve hantallık yaratan ara kademe organları mümkün mertebe kaldırmalı, inisiyatifi sınıf içindeki güçler üzerinden birim/alan esasına doğru yaymalıyız. Genç işçilere ve devrimci militanlara inisiyatif alanı açmalı, sorumluluk vermekten kaçınmamalıyız. Hata yapmalarından korkmamalıyız. Suya girmeden yüzme öğrenilemeyeceği gibi, sorumluluk yüklenilmeden inisiyatif geliştirilemez. Üçüncüsü; tüm çalışanların ve çalışmaya seferber edilemeyen, bu çalışmada kendi deneyimi ile yoğrulmayan güçlerin gelişme göstermeleri beklenemez. İnisiyatifli kadro yetiştirmek, güçleri faaliyetin niteliği ve gerektirdiği fonksiyonlara uygun hazırlamak, aynı zamanda bir çalışma tarzı sorunudur. Partili kadroyu, çalışmanın ihtiyaçlarına uygun militan devrimci tipini yaratan ve şekillendiren herşeyden önce çalışma tarzıdır. Çalışma tarzını oturtmadan ve ısrar ve sabır göstermeden yeni dönemin üstün nitelikli güçlerini yetiştiremeyeceğimizi unutmamalıyız.

Unutmayalım partiye inisiyatif sahibi, mücadelenin en zor şartlarında dahi yönünü kendi tayin edebilecek kadrolar gerekli. Örgütle bağları koptuğunda, en zor sorunları dahi çözebilecek, sorumluluktan çekinmeksizin serinkanlılıkla karar alabilecek sağlam iradeye sahip insanlar gerekli. Partiye, verilen kararı, alınan görevi uygulamada sağlam, yenilgi anında bozuntuya uğramayan, zor anlarda felaket telallığı yapmayan, başarılar karşısında zafer sarhoşu olmayan önderler gerekli.

Partiye, mücadele hattının daima en önünde gitmeyi bilen, her duruma uyum sağlayan, her türlü aracı kullanmayı ve onu duruma göre değiştirmeyi bilen kadrolar gerekli. Yoldaşlarımız dün genel siyasal faaliyeti omuzluyordu. Bugün kitlelerin içinde propaganda-ajitasyon, siyasal teşhir yapıyor,

illegal çekirdekler yaratmaya çalışıyor, grev ve eylem örgütlemeye bakıyor, buna uygun araçları devreye sokuyor. Yarın işçi kitlelerinden hücum kıtaları oluşturmayı, öbür gün sermaye iktidarına karşı hücum harekatında önderlik etmeyi öğreneceklerdir.

Partiye, kitlelerle sıkı bağ içinde olan insanlar gerekli. Bilinen yaygın bir deyimle "marjinal devrimciliğe" son! Kitlenin ruh halini kavrayan, onlar arasında çalışan, onların ihtiyaçlarını karşılayan, onların anladığı dilden konuşan işçi ve işçi önderleri gerekli.

İnisiyatif ve sorumlulukları yaymalıyız. Devrimci çalışmanın tek tek fonksiyonları son derece çeşitlidir. Bir çok işi aynı kişinin üstlenmesi, her işe belirli kişilerin koşturması bir ilkellik ve amatörlük göstergesidir. Böyle durumlarda görevlerin hakkı da yeterince verilemez. Birçok iş ya yarım yamalak kalır, ya da hiç yapılamaz. Bu bir takım güçlerin de atalet içinde kalmasına ve dolayısıla ilerleyememesine neden olur. Güç olur, propaganda-ajitasyon ve siyasal teşhirin asli sorumluluklarını üstlenir. Güç olur, yalnızca fabrika ve işletmelerde olan biteni haber verir, yeni işçilerle ilişkiler sağlar. Güç olur, yayınlarımızı dağıtır, bağış toplar, gizli konumlanmada yardımcı olur, ya da basit istihbarat işleri yapabilir vb... İşte böylesine binlerce küçük işlevi yerine getirecek tarzda sorumlulukları yaygınlaştırmalıyız. Prensip olarak tek tek kişilerin ve tek tek grupların üzerine aldıkları işin mümkün mertebe az, mümkün mertebe somut olmasına dikkat etmeliyiz. Böylece çok sayıda yeni insan yetenek ve kapasitesi ölçüsünde kendine yapacak bir iş bulabileceği gibi, dağılma ve dağınıklık da önlenir. Birçok yoldaş aynı koltukta birden fazla karpuz taşıma zorunluluğundan kurtularak asli işlerinde daha fazla yoğunlaşır. Bu illegalitenin korunması ve geliştirilmesi bakımından da büyük bir kolaylık sağlar.

İnisiyatifli çalışmanın önkoşulları

Devrimci inisiyatifin açığa çıkartılarak harekete geçirilmesinin bir önderlik sorunu olduğunu sık sık yineleriz. Bu elbette itiraz edilemeyecek genel bir doğrudur. Fakat bunun içeriği doğru tanımlanmak zorundadır. Çünkü bunun yapılamamasının beklemeciliği rasyonalize ettiği ve görevlerde işlev kaymasına yol açacak davranışlara yolaçtığı bilinen bir olgudur.

Önderlik her şeyden önce ideolojik çizgi-teorik perspektif, ilkesel tutumlarda tutarlılık ve nihayet taktikler alanında doğru yol göstericiliktir. Bu temel üzerinde örgütsel işleyiş sürüyorsa, güçler doğru mevzilendirilmişse, çalışma tarzı isabetle konulmuşsa, önderlik araçları işlevselse ve gerekli yol ve yöntemler gösteriliyorsa; bu temel ihtiyaçlar karşılanıyorsa, inisiyatifli çalışmanın önkoşulları var demektir. Gerisi devrimci güç organizasyonunun performansına bağlıdır. Yani "kadro sorunu"dur.

Örgüt gerçekliğimizde yalnızca birikimli ve deneyimli devrimcilere değil, fakat aynı zamanda iddia sahibi her devrimciye, işçiye, gence, ilerici aydın ve emekçiye yeteneklerini kullanmanın, enerjilerini harekete geçirmenin, iddiasını pratiğe dökmenin, kapitalist sömürü ve faşist saldırganlığa karşı mücadele etmenin olanakları yaratılmıştır. Marksist-leninist ideolojik kimliğin sağlamlığı, bu temel üzerinde binlerce sayfalık teorik birikim, sınıfsal yönelimde açıklık ve netlik, bu yönelişte alınan mesafe ve yaratılan deneyim birikimi, örgütsel gelişmenin aldığı mesafe, politik yolgöstericilikte öngörü ve yolgöstericilik, öne sürdüğümüz bu iddianın inkar edilemez kanıtlarıdır. Dahası, önderlik kurumlarının işlerliği, önderlik araçlarının düzenliliği ve düzeyi, mahalli araçlarda yaratılan çeşitlilik, çalışma tarzının kapsayıcı ve yetkinleştirici özelliği vb. pratikte gerçek karşılığı olan bir saptama yaptığımızı ayrıca göstermektedir.

Hareketimizi az-çok tanıyanlar, süreçlerini bilenler devrimci inisiyatif sorununun özel bir tarzda gözetildiğini, teşvik edilip örgütlendiğini ve ulaştığımız düzeyde bu tutumun çok özel bir rolünün olduğunu anlamakta zorlanmayacaklardır. Sorunu hala tartışıyor olmamız doğaldır. Bir siyasal hareket veya partinin gündeminde daima yer alacak bir sorundur bu. Yalnızca mahiyeti değişebilir. Esasen inisiyatif sorununun tayin edici halkası işçi sınıfının devrimci inisiyatifini açığa çıkarmak, harekete geçirmektir. İşçi sınıfının devrimci örgütünde inisiyatif sorunu da bu esas halkada alınacak mesafeye bağlıdır. Sınıf içinde yaratmaya çalıştığımız platformlara da bu perspektifle yaklaşılmalıdır.

İnisiyatifli militanlar olmalıyız

Örgütlü devrimci olarak kadro bir hücum işçisidir. Önüne koyduğu işi mutlaka sonuna kadar götürür. Engellerle karşılaştığında takılıp kalmaz. Bin bir yol ve yöntemle, gerekli her aracı kullanarak engelleri aşmaya çalışır. Bunun için kimseden talimat alması gerekmez. Ancak yardıma ihtiyaç zorunlu hale gelince yoldaşına, örgütüne talepte bulunur. Tam bir güven, en yüksek sorumluluk duygusu, dizginlenemez bir hırs kişiliğinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Devrimci inisiyatif, çalışmanın ürünleri karşısında sağlıklı bir tatminsizliğin, olduğu yerde durmama konusunda gemlenemez bir isteğin olduğu yerde doğar. İnisiyatifi kullanmayı bilen devrimci yaptıklarından çok yapacakları ile ilgilidir. Elde ettiklerinin aldatıcı rehavetine kapılmaz. Devrimci anlamda tatminsizlik enerjisini ve inisiyatifini kamçılar.

Devrimci inisiyatifin bir öteki kamçısı devrimci eleştiri ve özeleştiridir. Devrimci örgüt yenilikçilerin örgütüdür. Yenilikçiler, statükoculuğun tutuculuk, alışkanlıkların gücüne prim vermenin devrimci dinamizmi öğüten sonuçlar yarattığını ve bunun da inisiyatifi körelttiğini bilir. İnisiyatif kullanımında sürekliliğin teminatı, kendini sürekli yenilemek, yetersizliklerine, zaaflarına karşı acımasız olmayı başarmaktır. İşte devrimci eleştiri ve özeleştiri bu yenilenmenin en güçlü silahlarından biridir. Devrimci eleştiri bir karalama ve suçlama olmadığı gibi, özelleştiri de günah çıkarma değildir. Eleştiri devrimci kişiliğe değil, kişide zaaflı yanlara, yetersizlik alanlarına, düzen kişiliğinin etki ve tortusuna bir müdahaledir. Bu nedenle devrimci eleştiri karşısında tutucu davranmak, gerektiği yerde özelleştiriden kaçınmak kollektivizmden uzak, bireyci küçük-burjuva kişiliğinin tipik özelliklerinden biridir. Bir devrimcinin kendi yanlışlarına karşı tutumu, iddiasını ciddiye almanın, devimci kimliğine saygının, örgütüne bağlılığın ve işçi sınıfına karşı devrimci sorumluluğunu pratikte yerine getirmesinin en kesin ölçütlerinden biridir.

Devrimci inisiyatifi geliştirmek, inisiyatifli devrimciler yetiştirmek, burnu büyüklüğe ve kibire karşı mücadele etmek demektir. Kibir ve üst perdeden atmalar kayıtsızlığa, ihmalkarlığa ve uyanıklığın yitirmesine yolaçar. Bu da birçok tehlikenin kapıya dayanması demektir. En başta da atalet, sıradanlık, ruhsuzluk ve alışkanlıkların gücüne kölece boyun eğiş...

Kitlelerle sıkı, hayatla canlı bağları olan birisi inisiyatifini geliştirebilir. Kitlelerden kopuk, yaşamın nabzını hissetmeyen biri, şu ya da bu durumda inisiyatifli tutum takınamaz.

İnisiyatifi geliştirmek, kitlelerin deneyimlerini, düzeylerini gözetmeyi, insanlara danışmayı ve onların fikirlerini gözönünde bulundurmayı gerektirir.

İnisiyatif, pratik örgütsel çalışmaya ayrılmaz bir şekilde bağlıdır. En anlamlı inisiyatif, en değerli girişim, siyasal sınıf mücadelesine en iyi hizmet edendir. Bu tayin edici temelden kopartıldığında yüzeyselleşir. Yetki karışımına ve kısımcılığa yolaçar. Bu da inisiyatif adına anarşiye sapmak olur.

Ama devrimci inisiyatif formalitelere de izin vermez. Yönetimde merkeziyetçilik, ademi-merkeziyetçiliğe işlerlik kazandırmayı, yerel çabaları ve inisiyatifleri dışlamaz, tersine bunların daha etkin ve eksiksiz uygulanmasını kolaylaştırır. En ayrıntılı direktif bile bir yerde varolan olanakları, gücü ve gelişmeleri tam olarak göremez.

Hazır reçetecilik...

Devrimci ataklığın ayakbağlarından biri hazır formül ve çözüm reçetesi beklentisidir. Buna yaratıcılık ve girişkenlikten yoksun kolay çözüm hayalciliği de diyebilirsiniz. Oysa gerçekte hazır çözüm ve reçete yoktur. Böyle bir şey yaşamın doğasına aykırıdır. Çözüm bekleyen sorunlar, yerine getirilmesi gereken görevler vardır. Siyasal taktik, doğru çalışma tarzı, güç birikimi seferberliği, kullanılacak araçlara sahip olduktan sonra gerisi pratik girişim sorunudur.

Beklenti atalet doğurur. Yeteneklerin gelişmesini engeller. Yaratıcılığın ve girişimciliğin en büyük düşmanlarındandır. Yoğunlaşmayı engeller. Sorunlar biriktirir ve işlerin ortada kalmasına yol açar.

Sözgelimi, kapasitesi, potansiyeli, deneyimi ve örgütsel görev düzeyinden bağımsız olarak bir devrimciyi ele alalım. Bu devrimcinin bu ya da şu nedenle örgütsel bağı kesilebilir. Ya da öyle anlar olur ki ansızın bir gelişme yaşanmıştır. Fakat o an için yoldaşlarıyla bağ kurması mümkün olamamaktadır. Ya da ilgili sorumlu yoldaşla bağ kurmuş, fakat sonuç

değişmemiştir. Peki bu durumda ilgili devrimci ne yapacaktır, durup bekleyecek midir? İlişkisi kesildiği için görevden muaf duruma gelmiş, ya da sorumlusuna haber verdiği için görevini yerine getirmiş mi olacaktır? Buna elbette "hayır" cevabı verilecektir. Bu durumda devrimci bütün gücünü ve tüm imkanları kullanarak sorumluluğu üstlenir. Kollektivizm, davaya karşı sorumluluk bunu gerektirir. Devrimci sınıfın hırsını, atılganlığını, organik parçası olduğu örgütünün sorumluluğunu kendinde cisimleştirmek biraz da budur.

Özgüven sorunu

Özgüven zayıflığı devrimci inisiyatif ve enerjiyi sınırlar. Peki bir devrimcide özgüven sorunu niçin yaşanır? Öncelikle açığa çıkartılması gereken budur.

Devrimciler eksiksiz, kusursuz insanlar mıdır? Böyle bir düşünce tarzı saçma olur. Tüm insanların olduğu gibi devrimcilerin de yetersizlikleri, zaafları, gücünün ya da kapasitesinin yetemediği işler vardır. Fakat tüm bunlar bir devrimcide ataklığı dizginleyen faktörler olamaz. Tersine siyasal ataklık devrimcide yetersizliklerini gidermenin, kusurlarından arınmanın, kapasitesini geliştirmenin bir aracıdır. Bu nedenle bir devrimcide "yapacağıma inanmadım", "gözüm kesmedi", "gelişme beni aşıyordu" savunusu kabul edilemez bir şeydir. Gücünün yettiği kadar yaparsın. Denemediğin bir işi yapamayacağın savunusu, görevlerden geri duruşunun teorize edilmesinden başka bir şey değildir. Hata yapmaktan korkuyorsan, bilmelisin ki, kaybetmeyi göze alamayan kazanmayı başaramaz. Başarısız olduğun için eleştirileceğinden korkuyorsan, kendini yenileme ve aşma gücü bulamazsın.

Devam edelim. Özgüven sorunu niçin yaşanır? Devrimci mücadelenin haklılığı ve meşruluğuna ilişkin bilinç bulanıklığı, işçi sınıfının tarihsel devrimci rolü, toplumsal devrimci kuvvetine ilişkin inanç zayıflığı, devrimci önderliğin gereklerine ilişkin bulanıklık, düşmanın gücünü görüntüye aldanarak abartmak, gözünde büyütmek, tercihlerde net olamamak vb. vb. Tümü de özgüven zayıflığına yolaçar. İdeolojik kavrayıştan kaynaklı bu sorunları aşmak yine devrimci girişkenlik sorunudur. Fakat burada görüntü ile gerçek bir parça içiçe girmiş, görüntü gerçeği örtmüştür. Aslında sözkonusu devrimci tipinin kendine güveni zayıftır. Sorun özünde buradan kaynaklanmaktadır. Giderilmesi, mevcut konumun, sosyal ve siyasal kimliğin devrimci bir sorgulanmaya tabi tutulmasına bağlıdır.

Devrimci deneyim ve politik yeterlilik hiç kimsede hazır olarak bulunmaz. Bunlar mücadele içinde edinilebilecek özelliklerdir. Yeter ki insanda bunları edinme isteği olsun. Yeter ki mevcut olanla yetinme sınırlılığı insanı esir etmesin. Bu nedenlerle hata yapmaktan korkarak sorumluluklardan geri durmak devrimin sanatçısı olma azminden yoksun olmaktır. Hatalar telafi edilebilir. Yeter ki insan bunların farkına varsın. Hata yapmayan insan yoktur. En çaplı ve deneyimli devrimci önderler de dahildir buna. Aslolan büyük tahribatlara yolaçan/telafisi mümkün olmayan zararlara yolaçan hatalardan kaçınmaktır. En önemlisi de, hatayı gördükten sonra bunun altında ezilmeyip kararlılıkla üstüne gitmektir. Hiç kimse devrimci mücadeleye başladığında yetkin bir örgütçü, propagandacı-ajitatör, eylemci, kitle önderi vb. değildir. Tümü de politik mücadelede içinde kazanılabilecektir. Düşüp kalkarak, kırıp dökerek, bizzat özdeneyimlerden öğrenerek...

EKİM 3. Genel Konferansı

Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler

EKSEN YAYINCILIK

Devrimci kadro ve devrimci inisiyatif

Günlük yaşamda devrimci inisiyatif

Evde, sosyal çevrede, örgüt yaşamında, çalışılan üretim biriminde, toplumsal-siyasal gelişmeler karşısında, kitle hareketine müdahale alanında, kısacası günlük yaşamın her anında ve her alanında devrimci inisiyatifin taşıdığı muazzam önemin sözünü etmeyenimiz yoktur.

İnisiyatif, daha doğru bir ifadeyle devrimci inisiyatif!.. Devrimci yaşamda özne olabilmenin önkoşullarından birinin anlamını bulduğu bu kavramı günlük yaşamda sık sık kullanırız. Peki bunun bir devrimcinin günlük yaşamında ne anlama geldiği üzerine yeterince düşünüyor muyuz? Yaşanmış bir günün ardından, tanık olduğumuz bir olay sonrası, kaçırılan bir fırsat üzerine, ya da aksayan bir iş nedeniyle durup düşünüyor, bu yüzden sarsıcı bir sıkıntı yaşıyor muyuz? Bu sorunun devrimci içeriği, yerine göre belirleyici önemi bizim için ne kadar açıktır?

Devrim için, sosyalizm davası için savaşıyoruz. Sorumluluk sahibi örgütlü devrimcileriz. Yaşamımızı, ortamımızı, çevremizi buna uygun değiştirmeli ve düzenlemeliyiz. Gücümüzü, imkanlarımızı ve önümüze çıkan fırsatları en iyi biçimde değerlendirmeliyiz. Statükoculuğa, tutuculuğa, bencilliğe, bireyciliğe saldırmalıyız. Devrimin çıkarlarını, davanın gereklerini gözetmekte azami titiz olmalıyız. Siyasal yaşamda, süreçlerde hiçbir boşluk bırakmamalıyız. Hangi koşullarda olursak olalım, nerede yaşarsak yaşayalım, bir davanın savaşçısı, komünist bir örgütün temsilcisi olarak davranmalıyız.

İşte tam da bu çerçevede inisiyatifli davranış bizim için yaşamsal bir sorundur diyor, kendi günlük yaşamımıza, ilişkilerimize, davranışlarımıza dönüp bu gözle bakıyor muyuz?

Kuşkusuz devrimci yaşamda inisiyatifin taşıdığı canalıcı önemi sürekli vurgularız. Ama şöyle bir durup düşünelim! Devrimci inisiyatifi, bir devrimcinin kişilik özelliklerinden biri olması gereken bu tutumu, kendi yaşantımızda yeterince gözetiyor muyuz? Kişisel performansımız gerçekten tatmin edici midir? X ya da Y şahsını, A ya da B kurumunu ya da herhangi bir siyasal çevreyi belki haklı olarak eleştiriyoruz. Peki bu eleştirinin iç tutarlılığının bir göstergesi olması gereken bir pratiği biz gösteriyor muyuz? Ya da belli bir siyasal geçmişi ve deneyimi olan devrimciler, yeterince inisiyatifli davranmadıkları için genç devrimcileri, saflara yeni katılan işçileri eleştirirlerken, aynı zamanda onlara yardımcı oluyor, teşvik ediyor, kimi kusur ve yetmezliklerini hoş görerek pratik bir destek veriyorlar mı?

Sorunu bir başka açıdan irdelemeye devam edelim. Bir olay, durum veya gelişme karşısında gerekli inisiyatif gösterilememiş ise, bunun nedeni/nedenleri nelerdir? Kişisel yaşamda bir devrimcinin kimliğini ve duruşunu zaafa uğratan sorunlar var mıdır? İdeolojik-teorik, siyasal donanım alanında yetersizlikler mi var? Siyasal sorumluluk düzeyi yeterince gelişmemiş, bir duygu zayıflığı mı var? İddiada sıradanlık, sınıf kininde bilenmemişlik, azim, hırs ve kararlılıkta eksiklik, pratik görev karşısında güçsüzlük duygusu mu egemen? Şekillenme süreci memur özellikleri mi kazandırmıştır, ya da geleneksel kültür ve bakışın kişiliğe sinmiş tortuları kazınıp atılamamış mıdır? vb., vb... Bu soruları çoğaltmak mümkün, fakat gereksizdir.

Sözü şuraya getirmeye çalışıyoruz. Devrimci inisiyatif sorununun tartışıldığı bir yerde, bu ve benzeri soruları sürekli olarak sormak durumundayız. Zira tespit edilen zaafın arka planını deşmek için bu gereklidir.

Önemini hep vurgulayageldiğimiz inisiyatif sorununda yaşanan zaafiyetin gerisinde ne vardır, bunu bulup ortaya çıkarmadan bu sorunun üzerine gidemeyiz.

Devrimci inisiyatif devrimci kimlik sorunudur

Devrimci inisiyatif bir devrimci kimlik sorunudur. Devrimci inisiyatifin hakkıyla gösterilmesi böylesi bir kimliği gerektirir.

Bir ressam ile resimci arasındaki farkı düşünün. Ressam yaratıcılığına ruhunu katarak çalışır. Resimcinin yaptığı işte ise bir yaratıcılık ve heyecandan sözetmek olanaksızıdır. Çünkü işi kopyalamak, yani taklit etmektir.

Ressam bir sanatçıdır. Bu onun yaşam tarzıdır. Kendini sanatıyla üretir. Yeteneklerini kullanarak emeğiyle yarattığı eserlerle gururlanır. İyi eserler yarattığına inandığı anda mesleki hazzın doruklarına ulaşır. Daha da iyisine, en mükemmeline ulaşma şevki artar. İşine-mesleğine bağlı ve saygılıdır. Bu nedenle bilgisini artırmak, yeteneklerini geliştirmek ve kendi dalında zirveye tırmanmak azmi onun bir kişilik özelliğidir.

Devrimci kimlik de bir yaşam tarzının adıdır. Devrimcilik belirli bir meslek, özel bir uğraştır. Zanaatkar değil, siyasal yaşamın sanatkarıdır. Durumu resimciye değil, ressamınkine benzer.

Adı üstünde, mesleği devrimcilik! Bu bir yaşam tarzıdır. Tüm bir yaşamı mesleğinin gereklerine uygun düzenlemektir. Planlı, programlı, disiplinli ve titiz olmaktır. Bilimsel düşünme yeteneği, ileri bir bilinçle donanma, profesyonel bir yaşam felsefesi ve tarzı, amatör bir ruh ve heyecanla dolu olmaktır. Zekasını, yeteneklerini, enerjisini, gücünü, olanaklarını, kısacası kendindeki herşeyi mesleğine adamaktır...

Devrimci, örgütü, sınıfı ve davası için yararlı etkinlik içinde olduğuna inandığı, görevlerinde ve hedeflerinde elle tutulur sonuçlara ulaştığında heyecan ve şevkin doyumsuz bir hazla bütünleştiğini hisseder. Etkinliği, görevi bir yükümlülükten çok heyecanla sarıldığı bir yaşam ağacıdır. Ağaca tırmandıkça kendine güveni artar ve daha bir şevkle tırmanır.

Kendiliğinden anlaşılacağı üzere devrimci mücadele saflarında şöyle ya da böyle yeralan birinden değil, mesleği devrimcilik olan, mesleğine bağlı ve saygılı, örgütlü devrimci tipinden sözediyoruz. Gelgeç heveslerle saflara karışan değil, devrimi ezilen ve sömürülen sınıfların kaderini kökünden değiştirmenin biricik yolu olarak kavrayan, bireysel kurtuluş peşinde olmayan, devrimci sınıfsal çıkarları savunmayı yaşam felsefesi seçmiş olan bir devrimci tipinden söz ediyoruz. Devrimci bir yaşam ve etkinlik içinde olmadığı, düzen kişiliğinin binbir melanetini üzerinde taşıdığı halde kendine devrimciyim diyen birisinden değil, düzen kişiliğini her şeyden önce kendi kişiliğinde yenen, devrimci örgütlü kimliğin değerlerini kendinde cisimleştirmenin samimi çabası içinde bulunan örgütlü kimlikten söz ediyoruz. Devrimci siyasal mücadelenin zanaatkarlarından değil, sınıf mücadelesinin sanatkarlarından söz ediyoruz.

Toparlayarak asıl varmak istediğim noktaya gelirsek: Devrimciliği özel bir meslek, bütünlüklü bir yaşam tarzı ve sosyal varoluş zeminine dönüştürmeden devrimci inisiyatif alanında istenilen performans ortaya konulamaz. Proleter sosyalist bir ideolojik kimlik, yetkin bir politik donanım, örgütlü bir konumlanış ve bu faktörlerden gıdasını alan devrimci bir hırs, azim ve kararlılık!.. İşte sınıf devrimcisinin etkin inisiyatifini harekete geçiren faktörler bunlardır.

Devrimci mücadelede zanaatkarlık değil, sanatçı olmayı başarmak! Samimi her devrimcinin vazgeçilmez hedefidir bu. Ve kendini adayan bir devrimci bu düzeye ulaşmakta zorlanmayacaktır.

Devrimci Gençlik Hareketi

Genişletilmiş 2. Baskı

EKSEN YAYINCILIK

Adana: Yılların birikimini örgütlüyoruz

Adana, ezilen emekçi sınıf, halk ve katmanlar ile egemen sömürgeci sınıflar arasındaki çelişkilerin yoğun olarak yaşandığı kentlerden biridir. Kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmişlik düzeyini karakterize eden dev ölçekli kompleks fabrikalar, yanısıra orta ve küçük ölçekli fabrikalar, kentteki üretimin temel belirleyeni durumundadır. Son 30-40 yılda kapitalist gelişme kırlara doğru etkisini yaymış, tarımda da kapitalizm hakim olmaya başlamıştır. Bugün narenciyeden pamuğa kadar tarımsal üretim kapitalizmin ihtiyaçlarına uygun biçimde gerçekleşmektedir.

Yaygın ara katmanların yanısıra sınıflar temelde proletarya ve burjuvazi olarak bölünmüş/kutuplaşmıştır. Bu, burada sınıf mücadelesinin temel ekseninin bu iki temel sınıf üzerinden kendini göstermesi gerekirken, o düzeyde değildir. Adana'da sınıf mücadelesi zayıf, cılız ve bir süreklilikten yoksun olarak seyretmektedir. Bugün ise sınıf hareketi tam bir durgunluk sürecini yaşamaktadır. Sermaye sınıfının ve devletinin ekonomik ve sosyal kazanımlara dönük, hatta daha da ileri giden saldırıları, ciddi bir karşı tepkiyle karşılaşmadan gerçekleştirilmektedir.

Sınıf hareketinin bu zayıflığının nedenlerinden birisi sınıfın devrimci komünist önderliğinden yoksun olmasıdır. Geleneksel devrimci hareket, söylem düzeyinde sınıfın ve emekçi katmanların önderliği üzerinde çok iddialı görünmekle birlikte, gerçekte bu iddiaları boşa çıkaracak düzeyde bir geriliği yaşamaktadırlar. Kimi siyasal akımların bazı fabrikalarda ilişkileri vardır, buna rağmen herhangi bir siyasal çalışma sözkonusu bile değildir. Bu durum şaşırtıcı değildir, zira siyasal mücadeleye sınıfın ve sınıf hareketinin ihtiyaçları üzerinden bakabilecek ideolojik-politik bakıştan yoksundurlar. Bundan dolayı sınıf içindeki güçleri tam bir atalet durumu yaşamakta, olduğu kadarıyla da sendikalizm çerçevesinde bir çalışma yürütmektedir. İçinden geçtiğimiz dönem itibarıyla bu temelde bir çalışma bile yapılamamaktadır. Sadece sınıf içerisinde değil, genel olarak ciddi bir faaliyet yürütmüyor devrimci hareket. En fazlasından yapılan legal dergi ve gazetelerin dağıtımını örgütlemektir. Geçmiş yıllara göre bu durum bir gerilemenin göstergesi aslında. Geleneksel devrimci hareket, kendi sınıfsal zeminleri - küçük burjuvazi- üzerinden bile anlamlı bir etkinlik gösteremez durumdadırlar. Oysa bugün küçük-burjuvazinin düzenle olan çelişkileri hiç de yumuşamamıştır. Yoğunlaşan ekonomik ve demokratik hak gaspları ve saldırılar, onların politik nabzını sıcak tutmakta, işlenebildiği oranda da siyasal bir aktivite haline dönüşebilmektedir. Tüm bu kısırlığın nedeni temelde ideolojik-politik zayıflıklar olsa da, başka bazı nedenleri de vardır kuşkusuz. Örneğin, kitle hareketinin sancılı, içinde bulunduğumuz dönem itibarıyla geriye çekilmiş hali, polis operasyonları sonucu devrimci hareketin sınırlı güçlerindeki geri çekilme, dizginsiz devlet terörü vb. nedenler sayılabilir. Devrimci hareketin bu geriliği koşullarında, mücadele alanları bir biçimde liberal-reformist akımlara terkedilmiş durumdadır. Fakat tüm elverişli koşullara rağmen liberal-reformist akımlar da ciddi bir siyasal aktivite gösteremektedirler.

Sınıf hareketiyle sınırlı olmayan genel bir durgunluktur sözkonusu olan. Örneğin Adana ulusal devrimci hareketin etkinliğinin ve politizasyon düzeyinin yüksek olduğu yerlerden biri olmasına rağmen, bugün bu cephe de bir durgunluğu yaşıyor. Kitle eylemlerinde HADEP korteji üzerinden birkaç yüz kişilik bir katılım, gözle görülebilen tek etkinlik durumunda. Bu durumun ulusal devrimci hareketin yaşadığı politik süreçlerle bağlantısı olmakla birlikte, mücadelenin uzamasının geri kitleler üzerinde yarattığı yorgunluğun ve devlet terörünün belirleyici etkileri vardır.

Proletarya ve diğer emekçi katmanların kardeş Kürt halkıyla "kaderinin" ortaklandığı en somut alanıdır Adana. Kent nüfusunun ciddi bir ağırlığını Kürt yoksul emekçileri oluşturmaktadır. Çok doğal olarak bu oranın belli bir yansıması proletaryanın bileşiminde de görülmektedir. Adana proletaryasının önemli bir kesimini Kürtler oluşturmaktadır.

Adana'da iki Adana vardır. Daha çok orta ve büyük burjuvazinin yaşadığı kuzey Adana ile işçi sınıfı ile Kürt yoksul emekçilerinin

yoğunlukla yaşadığı güney Adana. Kapitalizmin belli düzeylerde geliştiği her kentte gözlemlenebilen bu olgu, Adana da çok çarpıcı olarak kendini göstermektedir.

Sınıf hareketinin ve genel olarak toplumsal hareketin bu durgunluğu göreceli ve geçicidir. İktisadi ve sosyal saldırılar işçi sınıfı ve emekçilerin yaşamını her geçen gün daha da kötüleştiren, düzenle olan çelişkilerini daha da keskinleştiren bir seyir izlemektedir. Örneğin özelleştirilen Sümerbank, şimdiki adıyla Yüksekbaş fabrikasında çalışan işçiler, devleti, devletle patronların içiçeliğini, önceden onlara iyi ve yararlı olarak gösterilen özelleştirmenin ne menem bir saldırı olduğunu bizzat yaşayarak öğreniyorlar. Bir yıllık bir geçmişi olan Yüksekbaş'tan bugüne kadar 12 bin işçi gelmiş-geçmiş durumda. Yalnızca bu rakam bile sömürünün-barbarlığın boyutlarını ortaya koymaktadır.

Baskı ve sömürüyü artırarak sürdüren sermaye sınıfı ve onun devleti, devrimci proletarya başta olmak üzere tüm ezilen kesimlerden hak ettiği cevabı günü geldiğinde alacaktır. O günün gelmesi ise işçi sınıfı ve diğer ezilenleri, o güne bugünden hazırlamak için etkin ve yoğun bir politik çalışma içerisinde olmakla mümkün olacaktır. Sınıf hareketinin bugün görüntüdeki durgunluğuna bakmaksızın ısrarlı bir sınıf çalışmasında yoğunlaşmalı, sınıfı asıl fabrikalardan kuşatarak etkilemeyi başarmalıyız. Onun tarihsel-toplumsal rolünü oynayabilmesinin silahını eline verdiğimizde, demek oluyor ki, bilimsel sosyalizmi işçi sınıfına taşımak için kararlı ve inatçı bir biçimde yolumuzu yürüdüğümüzde, özgürlük ve devrim daha da yakınlaşacaktır.

Bugünün Türkiye'sinde sınıfın devrimci siyasal önderliğine aday ve bunu gerçekleştirebilecek tek devrimci güç komünist harekettir. EKİM'in siyasal faaliyette ulaştığı düzey bunun somut bir göstergesidir. Hareketimizin yürüttüğü siyasal sınıf çalışması, sınıf hareketinin verili durgunluğu koşullarında, zorlu bir süreç olarak işliyor. Fakat bu durum geçicidir. Tüm eksikliklerine rağmen düzey artık parti düzeyidir. Bunu, tüm durgunluğuna rağmen kendi çalışma alanımız üzerinden bile rahatlıkla söyleyebiliriz. Polis operasyonları sonucu belli bir gerileme yaşamış olan Adana çalışması, bunu hızla geride bırakacak güç ve imkanlara fazlasıyla sahiptir. Yıllardır yürütülen genel faaliyetin biriktirdiği imkanlarla bu böyledir. Diğer taraftan, bugün yürütülen faaliyetin ortaya çıkardığı ve her geçen gün biriktirdiği güçlerle, yıllardan bu yana kesikli de olsa yürüttüğümüz siyasal faaliyet bugün kendini yeni bir düzeyde ortaya koyuyor. Adana'yı devrimin kalelerinden biri durumuna getirmek iddiasında somutlanan bu düzey, sonuçlarını siyasal faaliyet derinleştiği ve ilerlediği oranda ortaya koyacaktır.

Bölgemizde, özellikle gençliğin talebini gözeterek dar zamana sığdırılan bir çalışma üzerinden bir gezi etkinliği düzenledik. Katılımı beklenenin gerisinde kaldıysa da, gezi politik etkinlik düzeyi bakımından verimli geçti.

Bölgenin ulusal hareketle sınıf hareketi arasında köprü oluşturacak bir nitelik taşıması nedeniyle Kürt ulusal sorununa ağırlık verildi. Sermaye sınıfı ve onun devletinin çürümüşlüğü ve çeteleşmesi olgusu teşhir edilerek, örgütlü mücadelenin önemine vurgu yapıldı. Tüm çürümüşlüğüne rağmen sermaye sınıfının örgütlü hareket ettiği, işçi ve emekçilere, kardeş Kürt halkına karşı sürekli ve sistemli saldırılarda bulunduğu, bu saldırıları püskürtmenin, özgür ve eşitlikçi bir düzene ulaşmanın yolunun örgütlü mücadeleyle geçtiği anlatıldı.

Küçük bir atölyede çalışan genç bir işçinin, "ben büyük bir fabrikada çalışmıyorum, mücadele için ne yapabilirim?" sorusu tartışmanın daha da derinleşmesini sağladı. Örgütlü mücadelenin asıl olarak proletarya partisi saflarında verilmesi gerektiği, yanısıra, ailelerimizden başlayarak çevremizdeki insanları kazanmaya ve örgütlemeye çalışmak, diğer toplumsal muhalefet hareketlerini desteklemek, kitle eylemlerine aktif katılımı sağlamak, devrimci basını sahiplenerek yaygın okunmasını sağlamak gibi sorumlulukların altı çizildi. Seçimler üzerinde yapılan tartışmada HADEP ve bağımsız sınıf tutumu üzerine tartışıldı. Özelleştirme saldırısı sonucu bugün çok daha kötü koşullarda çalışan bir işçinin kendi fabrikasına ilişkin değerlendirmeleri ve orada neler yapılabileceği tartışıldı.

Bu gezi, iyi bir hazırlık ve çalışma sonucu daha güçlü politik etkinlikler örgütleyebileceğimizi gösterdi.

Adana'dan Ekimci Komünistler

Sınıf çalışması deneyimleri ve bazı gözlemler

Siyasal sınıf pratiğimiz, gelişmesine paralel olarak, örgüt basınımızda çeşitli yönleri ile tartışılmaktadır. Bunu ortaya çıkaran ve geliştirenin sınıf çalışmasında (hem derinlik hem de yaygınlık anlamında) katettiğimiz mesafe olduğu açıktır. Sınıf hareketine müdahalenin sorunları ve araçları, sınıf ve kitle hareketinin verili durumu ve buna komünist müdahalenin yolu üzerinden tartışılmaktadır.

Sınıf hareketine devrimci müdahalenin doğru bir şekilde belirlenebilmesi hiç kuşkusuz onun doğru bir tahlili ile mümkündür. Fakat bunun sınıfın ve öncüsünün çeşitli özelliklerinin akademik çerçevede bir incelemesi olamayacağı açıktır. Bu ancak siyasal sınıf pratiği içinde, bu alandaki gözlem ve deneyimlerin toparlanması çerçevesinde başarılabilir.

Burada sınıfın ve öncü işçilerin özelliklerini belirli açılardan ele almaya çalışacağız. Ancak aşağıda yapılan sınıflandırmaların, hem sadece ampirik gözlemlere dayandığı hem de belli bir dönemde belli bir bölgeden bakıldığı için, taşıyacağı eksiklikler gözönünde bulundurulmalıdır.

Fabrikanın özellikleri, işkolunun yapısı açısından

Yürüttüğümüz sınıf çalışmasının pratiklerine ve basınımıza yansıyan çeşitli değerlendirmelere bakıldığında, sınıfın farklı bölüklerinin farklı bir atmosfer, davranış biçimi vb. üzerinden şekillendiğini söylemek mümkündür. İşkolunun özellikleri bu açıdan önem taşımaktadır. Örneğin tekstil işkolundaki konfeksiyon fabrikaları ile metal işkolundaki elektronik fabrikalarının yapıları, ya da gıda işkolunun bir bölümü birbirine benzer özellikler göstermektedir. Buralarda çalıştırılan işçilerin yaş ortalaması oldukça düşüktür. Birçok işçi sigortasız çalıştırılmakta, bazılarına uzun süre sigorta yapılmamaktadır. Yapılan işlerin "hafif" sayılması yüzünden ağır bir çocuk emeği sömürüsü vardır. Ezici bir çoğunluğu sendikasızdır. Özellikle genç işçilerin sendikal deneyimleri çok az olduğu için sendikal çalışmalar çabucak açığa çıkarılmakta ve işveren tarafından ezilebilmektedir. İşçi sirkülasyonu çok yoğun olduğundan işçiler arasındaki bağlar daha gevşek ve yüzeyseldir. Metal işkolunun döküm, pres, CNC gibi tezgahlarda çalışan önemli bir bölümünde ve tekstil işkolunun konfeksiyon dışındaki işletmelerinde (dokuma, iplik, entegre fabrikalar) ise sendikal bir geçmiş sözkonusudur. Çalışanların yaş ortalaması birincilere göre daha yüksektir. Birçok yerde ya sendika vardır ya da sendikal deneyimler yaşanmıştır. Bu fabrikaların büyük bir kısmı birinci gruba göre daha uzun bir geçmişe sahiptir. İşçilerinde ortak hareket etme özelliği daha fazladır. Bu bir açıdan olumluluk olarak sayılabilir. Ancak geri bir bilincin baskınlığı durumunda ileriye çıkamamanın bir nedeni olabilmektir. İlk grupta bazı ileri unsurların öne çıkmaya, dolayısıyla politik örgütlenmeye daha açık olma tavrı gösterebilirken, ikinci grupta genel kitleden kopmama isteğinin baskınlığı ile politik örgütlenmeye daha çekingen bir tavır ve sendikal arayış göze çarpmaktadır.

Politik faaliyetimiz bir taraftan sınıfın genelini harekete geçirmeyi ve politik olarak ilerletmeyi gözetirken, diğer taraftan da öncü unsurları ve politikleşmeye açık olanları çevremizde toparlayabilmeyi ve kadrolaştırmayı hedeflemek zorundadır. Bu çerçevede bu iki grubun yaklaşımları birbirinden belli farklılıklar gösterir. Birinci grupta politik etki yaratmak ve belli unsurları toparlayabilmek ikinci gruba göre daha kolay gerçekleşebilmektedir. Ancak işçi sirkülasyonunun çokluğu, işçi kitlesinin daha genç ve pervasız oluşu kalıcılığı güçleştiren bir faktör olmaktadır.

Söylemek istediklerimizi biraz basitleştirerek ve genelleyerek örnekleyecek olursak, birkaç yıllık bir geçmişi olan,

sendikasız, genç işçilerin yoğun olarak çalıştığı bir fabrikada çeşitli yayınlar, kitaplar vb. vererek genç işçilerden oluşan bir eğitim grubu oluşturmak, bunları bazı pratik faaliyetlere çıkarmak daha kolay gerçekleşebilmektedir. Fakat başlatılan bir sendikal örgütlenme faaliyetinin açığa çıkıp birçok işçinin atılmasıyla, güçlü bir örgütlenmenin sağlanamamasıyla birlikte yenilgi ile sonuçlanabilmektedir. Buna karşın, köklü bir geçmişi olan, sendikalı, ancak ağır çalışma koşulları ile karşı karşıya bulunan bir başka fabrikada, belli istemler üzerinden başlatılan bir çalışma başarılı bir gelişme seyri izlerken, öncülerin üzerinde politik bir etki, bir basınç oluşturabilse bile bunları politik bir çalışmanın içine çekmek daha güç olabilmektedir.

Sınıf kimliği kazanma (işçileşme) açısından

İnsanların düşüncelerini belirleyen şey maddi yaşam koşullarıdır. Bir fabrikada çalışan bir işçi ile bir esnaf aynı biçimde düşünmez. Biri çıkarlarının diğer işçilerle ortak olduğunu, diğeri ise diğer esnaflarla karşıt olduğunu bilir. Ancak bunun bir genelleme olduğu unutulmamalıdır. Daha yakından bakıldığında egemen ideolojinin işçiler üzerinde de ne kadar etkili olduğu görülecektir. Geri bilinçli işçi henüz yukardaki gibi düşünememekte, dünyaya bir esnaf gibi bakabilmektedir. Bu düşünüş tarzı özellikle genç işçilerde ve köyden şehire göçederek fabrikalarda yeni çalışmaya başlayan işçilerde daha etkilidir.

İşçileşmek ya da sınıf kimliği kazanmak, ancak yılları bulan bir süreçte ve çeşitli deneyimlerden geçerek oluşur. Egemen ideolojinin "kafanı kullan, köşeyi dön" tarzındaki etkisiyle birçok işçi başlangıçta sık sık iş değiştirir; fabrikada çalışma ile köşenin dönülmeyeceğini anladığı için de ara işlere eğilim gösterir. Ancak belli bir yaşam pratiği sonunda (ki bu genellikle başarısız bir pratik olur) dönüp istikrarlı bir iş edinmeye, fabrikaya girmeye karar verir. Fabrika çalışmasında işçileşme sürecinin her aşamasındaki işçilerle karşılaşmak mümkündür. Bunların yaklaşımlarını çözümleyebilmek, işçilerden öğrenmeyi amaçlayan birisi için çok büyük önem taşır. Ancak işçileşme sürecini gel-gitler içinde yaşayan birisinin düşünceleri aldatıcı olabilecektir. Bu açıdan eski işçilerin yaklaşımlarına önem vermek gerekir. Ancak eski işçilerin içinde bulundukları ruh halini de doğru değerlendirebilmek koşuluyla. Eski işçiler olması gerekenden on kat daha temkinli ve yılgın bir tavra sahip olabilirler.

İşçileşme süreci belli oranlarda işkollarında ortaya çıkan davranış benzerlikleri ile de çakışabilmektedir. Örneğin inşaat işkolunda yaygın olarak yarı-proleter diye nitelendirebileceğimiz bir kesim çalışmaktadır. Özellikle yılın belli bir mevsiminde köyünden gelerek inşaatta çalışıp dönen büyük bir işçi nüfusu vardır. Büyük ölçüde köyüne bağlı olmakla birlikte köyde geçinememektedir. Son derece ağır koşullarda çalışsalar da, düzenli ve disiplinli bir işçi yaşamından söz etmek zordur. Sendikal örgütlülükleri çok zayıftır. Politik bilinçleri daha çok işçilik yaşamları üzerinden değil, geldikleri yörelerin politik-kültürel iklimlerinden beslenmektedir. Örneğin Kürt illerinden gelen birçok inşaat işçisinin üzerinde HADEP'in belirgin bir ağırlığı vardır.

Etnik-dinsel köken ve göçler açısından

Kapitalizmin gelişmesi ile 1950'lerden bu yana hızlı bir köyden kente göç olgusu yaşanmaktadır. Bu olgu işçilerin kimliklerini de belli ölçülerde belirleyen bir özelliğe sahiptir. Özellikle '80'li yıllarda şehirlerin çevresinde birçok yerleşim bölgesi göçlerle beraber kurulmuştur. Göçlerin işçilerin yapısı üzerindeki etkisi, beraberlerinde getirdikleri kültürle şekillenmektedir. Gözlemlerimizin bir bölge üzerinde yoğunlaşmış olmasına karşın, İstanbul'da benzer özelliklerin hakim olduğunu düşünerek, göçleri gelinen yörelere göre şöyle sınıflandırabiliriz.

a) Kürt göçmenleri: Genel olarak ulusal hareketin, belli oranlarda da RP'nin etkisinde olan bir kesimdir. Devrimci çalışmaya daha açıktır. Ancak devleti ve devletin baskısını daha yakından bildikleri için belli bir tedirginlikle yaklaşırlar. İleri unsurlar kendilerini daha çok gerilla hareketine endeksleyerek sendikal harekete ve göreli bir geriliği olan işçi hareketine daha küçümser bir

yaklaşıma sahiptir. Bölgeler açısından da belli farklılıklar taşımaktadırlar. Örneğin Kars'tan, Tunceli'den, Sivas'tan gelenlerin arasında da belli farklılıklar vardır.

b) Batı Karadeniz göçmenleri: Bu grubu kendi içinde ikiye ayırmak mümkündür. Kastamonu, Zonguldak, Bartın gibi illerden gelenler Sünnidir ve politik olarak geri bir yapıları vardır. Çorum, Amasya, Tokat gibi illerden gelenler ise çoğunlukla Alevidir ve politik olarak sosyal-demokrat bir eğilim taşırlar. Sünni işçiler sınıf çalışmasında ve çeşitli eylemlerde daha rahat öne çıkıp daha militan bir tavır alabilmelerine rağmen, politik gerilikleri yüzünden kolayca gerici propagandaların etkisi altında kalabilirler. Alevi işçiler ise bir taraftan devleti daha iyi tanıdıklarından, diğer taraftan geleneksel olarak sosyal-demokrasinin tabanı olduklarından, daha ılımlı bir tavra ve doğal olarak reformizme yönelirler. Ancak devrimci bir etki altında kaldıkları oranda tutarlı bir öncü kuşağı oluşturabilirler.

c) Bulgar göçmenleri: Önceki kesimlerle kıyaslandığında, birçok açıdan daha geri özellikleri olduğu söylenebilir. Diğer işçilere duydukları güvensizlik ve kendi aralarındaki dayanışmacı yaklaşımları ile tam bir mülteci özelliği gösterirler. Hem politik çalışmaya, hem sendikal örgütlenmeye diğer kesimlerden daha uzaktırlar. Politik olarak eskileri DSP'ye, yenileri ANAP'a yakınlık duyar.

Bu sınıflandırma İstanbul'un bir bölgesi üzerinden yapıldığından doğal olarak eksiktir. Ancak her bölgede buna benzer sınıflandırmalar yapmak mümkündür. Örneğin Orta Anadolu'dan gelenlerin de Batı Karadeniz'den gelenlere benzer özellikler gösterdiği düşünülebilir.

Sınıf çalışmasında müdahale tarzı

İşçi sınıfının politik partisi sınıf hareketini bir bütün olarak etkileyebilmek, yönlendirebilmek, giderek sınıfın iktidarını kurabilmek için bir araçtır. Benzer şekilde herbir sınıf devrimcisi işçi sınıfının yönlendirici bir kurmayıdır, olmak zorundadır. Parti, militanlarını bu düzeye çıkarmakla da sorumludur. Ancak bu, sınıf devrimcilerinin şu andaki durumunu, sınıf üzerindeki gücünü ve etkisini doğru bir şekilde ifade etmeyebilir.

Sınıfa öncülük etmek belli yetenekleri, deneyim ve birikimi gerektirir. Bunlar zamanla kazanılabilecek şeylerdir. Önemli olan niyet ve bu uğurda gösterilecek ısrardır. Genç ve deneyimsiz bir yoldaştan bir fabrikadaki yüzlerce işçiyi harekete geçirmesini, onlara önderliğini kabul ettirmesini beklemek hayalcilik olacaktır. Bu noktada doğal olarak gelişmeyen zorlama tavırlar, sınıfla bağları geliştirmek yerine tersine uzaklaştırabilir. Önemli olan politik sınıf çalışmasının kollektif bir iradenin ürünü olduğunu bilmek, bunun sadece bireylerin inisiyatifi ile gerçekleşemeyeceği düşüncesi ile hareket edebilmektir. Ancak bu söylenen, bireysel inisiyatifin önemini yadsımak olarak anlaşılmamalıdır. Tersinden, birçok durumda öyle anlar olabilir ki, geliştirilen bir tavır hareketin önünü açar ya da tersine müthiş bir yılgınlık yayabilir.

Bugün bütün gövdemizle sınıf içinde çalışma yürütüyoruz. Açık olarak görülen şey şudur ki, bu çalışmayı yürüten yoldaşlarımızın her biri doğal bir önder değildir. Ancak politik bir bilinç ile donanmış bir yoldaşın görevi öncü özellikleri olanları tespit edebilmek, onlarla ilgilenmek ve sadece işçileşmeyi değil öncüleşmeyi de önüne koyabilmektir.

Sınıf çalışmasında en önemli noktalardan biri çalıştığımız fabrikayı, bölgeyi ve işkolunu iyi tanıyabilmektir. Bu konuda bugüne kadar basınımızda birçok değerlendirme yapıldı. Bunlardan yararlanabilmek durumundayız. Bu değerlendirmelerin ışığında fabrikalara, bölgeye, işkollarına yönelik bir somut çalışma planı çıkarabilmeliyiz. İşin belki de en önemli kısmı, bir fabrikaya girmek değil, orada nasıl bir çalışma yürütüleceği konusunda açıklık taşıyabilmektir. Sözü edilen işçilerin sosyal yaşamına girmek, onlarla dost olmak, çeşitli fırsatlardan yararlanarak politikleştirmeye çalışmak ya da dergi verilen işçi sayısını artırmak vb. değildir. Bunlar zaten yapılmak durumundadır. Sözkonusu olan, sorunları ve ihtiyaçları doğru tespit etmek ve buna uygun düşünebilecek bir tarzda belli hedefler oluşturabilmektir. Bu da ilgili kolektif önderliğin sorunudur.

V. YILMAZ

Kitle eylemleri ve devrimci müdahale zayıflığı

İzmir polisi bir dönemdir işçi-emekçi eylemlerine, demokratik hakların kullanılmasına karşı tahamülsüzlüğünü artırmış bulunuyor. Yasakçı ve sert bir tutum alıyor. Devrimci cepheden bunun karşısına güçlü bir tarzda çıkılamadığı, çeşitli saldırılar basın-açıklamalarıyla sınırlı, zayıf tepkilerle karşılandığı oranda güçlü mitingler, gösteriler yapılamamaktadır. 1 Mayıs'lar dışarda bırakılırsa, bu yasakçı tutumu delen tek eylem, '96 Mart'ındaki öğrenci eylemi olmuştu. Bu ise, o günden bugüne öğrenci gençlik mücadelesinin sıkı bir gözetime ve baskıya tabi tutulmasına ve taşıdığı iç zaafların da etkisiyle geriletilmesine yolaçmıştır.

Sermaye devletinin bu yasakçı tutumunu zorlanmaksızın yürürlüğe koymasında, İzmir'deki sınıf mücadelesinin zayıflığı temel bir etkendir. Zira burjuvazinin kaba, yasakçı sınıf tavrını geriletmek ancak kitle mücadelesinin gelişkinliği ve militanlığı ölçüsünde mümkün olabilmektedir.

Genelde olduğu gibi İzmir'de de sınıf ve kamu çalışanları hareketinin başını tutmuş reformistlerin uzlaşmacı liberal politikası devletin yasakçı tutumuna dolaylı olarak katkıda bulunuyor. Son dönemde yaşanan merkezi KESK eylemleri, 2 Temmuz Sivas katliamını protesto gösterileri ile yerel eylem ve mitingler bunu çıplak bir tarzda ortaya koyuyor. Ne var ki gerek düzenin, gerekse de reformizmin kendini kolay bir biçimde dayatabilmesi yine sınıf ve kitle hareketindeki durgunluktan güç alıyor.

Peki, sınıf ve kitle mücadelesinin taşıdığı zayıflıkları nasıl açıklamak gerekir? Bu soruna ilişkin değerlendirme ve çözüm önerilerini her vesileyle *Ekim*'de ifade ediyoruz. Nesnel güçlükleri doğru tanımlamak ve marksist bir çözümlemeye tabi tutmak değiştirmek, dönüştürmek bilinciyle hareket edenlerin sahip olması gereken en temel ve vazgeçilmez silahtır. Ancak bunu başarabilen bir devrimci irade, mücadelenin sıcak pratiği içerisinde kendi zaaflarını da aşma olanaklarına kavuşur.

Sorunun öznel-iradi yanına yaptığımız vurgu, devrimci cephede her eylemde, her dönemeçte yaşanan sorunların yakıcılığından ibaret gelmektedir. Sık sık yüzyüze gelinen olumsuz sonuçlar her defasında yüzümüzü yeniden bu zaaf alanına dönmemizi ve devrimci müdahalenin öncelikle bu alana yöneltilmesini kaçınılmaz kılıyor.

Devrimci, komünist önderlik ve inisiyatif alanında yaşanan zayıflık ile kitle eylemlerinin ve mücadelesinin kendiliğinden gelişen zayıflıklarının birleşmesi sonucu "İzmir gerçeği" ile karşı karşıya kalıyoruz. Düzenin saldırıları, bir türlü güçlenemeyen ve ezilen sınıf kitleleriyle köklü, geniş bağlar kuramayan devrimci iradeyi geriletmektedir. Bu boşluk üzerinde ise reformist hareket geniş bir etkinlik alanı bulmaktadır. Reformist akımın uzlaşmacı liberal politikaları sayesinde kitle eylemleri militan ve savaşçı bir kimlik kazanamıyor veya bu nitelik giderek eritiliyor. Bu herzaman kitlesellik açısından zayıflamalara yol açmamaktadır. Hatta izlenen uzlaşmacı politikalar bazen tersinden daha büyük kitlelerin eylem alanlarına taşınabilmesini beraberinde getirmektedir. Ne var ki, işçi sınıfını ve barındırdığı devrimci dinamikleri arkasına alamayan, proletaryanın devrimci talep ve ideolojisiyle bütünleşemeyen her türden demokratik kitle gösterisi, sonuçta, hızla büyüse de kısa sürede geriye düşüyor.

Düzen cephesinin İzmir'de aldığı son önlemler, bir kez daha, sınıf ve kitle hareketinin devrimci, komünist önderliği olmaksızın, sermayenin saldırılarını göğüslemenin ve geri püskürtmenin de mümkün olmadığını ortaya koyuyor. Sınıf hareketine bu yönlü bir devrimci müdahalenin ihtiyacını duymayanlar, bunun

ayırımında olmayanlar ne kendi örgütsel varlıklarını ne de kitle eylemlerini bir adım olsun ileriye taşıyamazlar. Yalnızca son 3-5 yılın Türkiye gerçeğine bakıp dahi, geçici ve istikrarsız başarıların mücadelenin ağır ve uzun soluklu ihtiyaçlarına yanıt vermediğini görmek mümkündür.

İzmir'de geleneksel devrimci hareketin kendi şekillenmesini mücadelelerin istikrarsız gelişmesine tabi kılması ile öncü ve örgütleyici müdahaleden uzak bir tarzda kendiliğinden bir süreci yaşamaya başlaması birbiriyle yakından bağıntılıdır. Ve yine tam da bu aynı gerçeklik nedeniyledir ki, devrimci inisiyatif ve müdahaleden uzak kitle eylemleri gelip düzenin yasaklarına dayanıyor, onu aşamıyor. Türkiye genelinde ve mücadele dinamiklerinin oldukça geriden seyrettiği illerde dahi yapılabilen KESK ve 2 Temmuz mitinglerinin İzmir'de neden kolayca engellenebildiğini ve bunun neden ciddi bir tepkiyle, karşı basınçla karşılanmadığını anlamak isteyenler, bu gerçeği dikkate almak zorundadırlar.

Yaşam, gelişmeleri ve sürecin sorunlarını anlamayanlara onları aşma şansını tanımıyor maalesef. Açıktır ki, düzen İzmir'de devrimci iradenin zayıflığından güç almaktadır. Ve tam da bu nedenle yalnızca yasaklarını sürdürmekle kalmayacak, mücadeleyi en geri noktasına kadar itmeye, mevzileri dağıtmaya çalışacaktır. Açılan alandan cömertçe faydalanacak olan ise yine liberal-reformist akımlar olacaktır.

***

Devrimci eylem biçimleri kırılabildiği noktada düzen, gerçekte harekete geçmeye hazır olan kitlelere geriden ve sancılı bir süreci yeniden dayatıyor. Bunu bir gözlemle somutlayalım.

Geçen yıllarda basın açıklamalarını fiilen mitinge dönüştürme refleksi gelişmişti. Bugün ise bu refleks yerini, Demokrasi Platformu vb. inisiyatiflerin koyduğu sınırlara kendiliğinden tabiyete bırakmış durumda. Örneğin KESK mitinginde 1000, 2 Temmuz'da 2500-3000 kişilik ve çoğu devrimcilerden oluşan bir eylemci kitle toplanmasına rağmen, basın açıklamaları mitinge dönüştürülemedi. Bu durum yalnızca polis zoru ve yasaklarıyla açıklanamaz.

Yine, son iki eylemde açık biçimde görüldü ki, kürsüden attırılmaya çalışan düzen içi, reformist ve demokratik içerikli talep ve sloganlar kitle tarafından daha ileri ve devrimci sloganlarla karşılanmaktadır. Bu dayatılan eylem biçiminin darlığı ve geriliğinin kitlenin gerçek yönelim ve potansiyeline engel olduğunu açığa çıkarmaktadır. Çelişki, eylemlerin devletin yasakçı sınırlarına tabi bir önderlik ve içerikte sürmesindedir.

Devrimci bir iradenin müdahalesi olmaksızın bu sıkışmanın süreceği, ya da reformist bir eksende çözülmeye itileceği açıktır. Önümüzdeki dönemde devrimci ve komünist güçlerin yüzyüze olduğu esas sınav, ileriye çıkmaya uygun ve istekli kitlelerin arayışına ne ölçüde önderlik edebilecekleri noktasında somutlanmaktadır. Nesnel gerkçekliğin tahlili üzerinden öznel zaaflarla hesaplaşmadan, eylem destekçisi konumundan eylemlerde insiyatif koyan, ona önderlik eden bir konuma sıçramadan sözkonusu gerilemeye karşı sağlam bir barikat oluşturulamaz. Bugün alanlara ve eylemlere damgasını vuran reformist duruş, yalnızca alanlara ve eylemlere yönelik, onunla sınırlı bir çalışma ile tersine çevrilemeyeceği ise açıktır. Kent genelinde sağlam, militan bir sınıf ve kitle çalışması yürütülmeksizin, reformistlerin alanlarda kurdukları gerici barikatlar da, düzenin ablukası da kolay yoldan parçalanamayacaktır. Kitlenin nabzına göre şerbet veren reformistler, devrimci ve komünist güçler kitlelerin devrimci nabzını yakalayıp ortaya çıkartıncaya ve güçlü bir çıkışa çevirmeyi başarıncaya kadar kof bir "kitlesellik" temelinde boy gösterebileceklerdir. Bu süreç uzadığı ölçüde ise devrimci ve komünist güçlerin işi bir o kadar zorlaşacaktır.

Dönem, devrimci sorumlulukların gereklerini yerine getirerek devrimci duruşu daha ileriye taşıma dönemidir. Bu sorumlulukları yerine getiremeyen yapı ve güçler, bugün işgal ettiği konum ve düzeyi uzun süre koruyamayacaklardır.

K. ERHAN

Deneyimlerden öğrenmek...

Sınıf çalışmasında gündelik ekonomik mücadeleye müdahale yeteneği göstermek ve esnek davranabilmek önemlidir. Ekonomik mücadelede sendikalizme düşmemek herşeyden önce ideolojik duruş ve olgulara yaklaşım tarzıyla ilgili bir sorundur. Ancak ideolojik duruşu pratikte üretmek alanında bir beceri ortaya konulamadığında deformasyon tehlikesi de başgösterir.

Komünistler açısından sınıf hareketine her alandan müdahale etmek, tüm süreçlerini kavramak özel bir önem taşımaktadır. Bu noktada sekter davranan sol radikalizm, çoğu kere kadroların geldiği sınıfsal kökenle ilgili olmakla birlikte, işçi-emekçi kadrolar içerisinde de varlık gösterebiliyor.

Ekonomik mücadeleye devrimci bir perspektifle önderlik etme yeteneği göstermek bizi sınıf hareketinin tüm sessizliğine rağmen ilgi odağı haline getirecektir. Etkileme gücü ve nüfuz alanımızı artıracaktır. Burada önemli olan, bu çalışmanın öncüler üzerinde yarattığı etkiyi bünyemizde toplayabilmektir. Kadrolarımız bu alanda özel bir inisiyatif ortaya koymalıdır.

Hareketin bu noktada biz kadrolar üzerinde uyguladığı basıncı içselleştirmek zorundayız. Kendi kendine basınç uygulamayan bir kadro tiplemesi, evet efendimci olmanın ötesine gidemeyeceği gibi, hantallaşmanın önüne de geçemez. Dönemin ağırlığı altında ezilmemek, ısrarlı ve inatçı bir tarzda sınıf çalışmasını ilerletmek herşeyden önce yılgınlığa karşı mücadele etmeyi gerektirir. Bir sınıf devrimcisi, tüm yeteneklerine, tüm ısrarlı çalışmasına rağmen sınıf içerisinden "kadro" çıkaramayabilir. Bunun acısını çekmeyen bir militan olgunlaşmaz. Ama çekilen acıyı bireysel olmaktan çıkarmak zorundayız. Zira genellikle karamsarlık tam da burada bel veriyor.

Sınıf çalışmasının sorunlarını, zaaf ve eksikliklerini kollektif deneyimler ve dersler haline getirebilmeliyiz. Bu amaçla, kısa bir süre önce yaşadığım bir deneyimi kısa notlar halinde aktarmak istiyorum.

Metal işkoluna ait bir fabrikada çalışmaya başladım. İşe girer girmez fabrikanın temel sorunlarını, işçilerin ihtiyaçlarını, zaaf alanlarını ortaya çıkarmaya çalıştım. İşçiler arasındaki soğukluğun ve güvensizliğin üzerine gitmeye çalıştım. "Öncülere" ulaşmak iki haftalık bir süreçte mümkün olabildi. Kimine bülten, kimine MYO ulaştırmada hızlı adımlar atabildim. Sendikal mücadele için özellikle öncü işçilerle ilişkiler geliştirmeye ve onları etkilemeye çalıştım. Bunda belli bir başarı da sağladım. Bu sayede işçiler bana güven duymaya, sözüme özel bir değer vermeye başladılar.

Toplantıların gündemini büyük ölçüde ben belirliyordum. Bileşimin içerisinde MHP'lisinden göçmenine, Alevisinden Sünnisine kadar herkes vardı. Yarattığım güven sayesinde hakkımda oluşabilecek önyargıları kırmada zorlanmadım. Sınıf birliğinin önemi ve işçilerin kendi içinde bölünmelerin ne anlama geldiği üzerine yaptığım vurguları usanmadan, ısrarla tekrar ettim. Örneklerle açtım. İşçi komitesinin, sendika komitesinin ne anlama geldiğini defalarca anlattım. İşçilerin kendiliğinden bir komiteye girmek istemeyeceklerini biliyordum. Bu yüzden sendika komitesini kendi inisiyatifimle oluşturdum. İşçileri komitenin etkin bir unsuru haline getirmek herşeyden önce bir süreç işiydi. Diğer bir amacım da, bu komite aracılığı ile EKİM'in yaklaşımlarını yaygınlaştırmaktı. Düşünün ki, "işçi komitesi" aracı ile komite imzalı bildiri çıkarabiliyor, burada perspektiflerimizi egemen kılabiliyordum. Bildirinin dağıtımı vb. gibi işler ise öncü işçiler üzerinden yürüyordu.

İşçi komitesi ve sendika komitesi buradaki inisiyatifim ölçüsünde sendika bürokrasisine karşı iyi bir silahdı. Kısa zamanda genel işçi kitlesi içerisinde saygı duyulan biri haline gelebildim.

Sendikada yapılan toplantının hemen ardından, pazar günü, sendikaya üye alınımına başlatılması konusunda karar alındı. Motivasyon oldukça iyiydi. Önümüzde hızla yaşanacak bir süreç vardı ve bu süreç işçi kitlesi nezdinde konumumu daha da pekiştirmeme olanak sağlayacaktı. Ama buna vakit olmadı ve işten

atıldım.

Kendiliğinden mücadeleye önderlik etmede fabrikadaki sürekliliği sağlayabilmek temel bir önem taşır. Ancak ben kendi dışımda gelişen olaylardan dolayı atıldım. Patron ve adamları son güne kadar fabrikadaki rolümü anlayamadılar. Tembellik yapmadan çalıştığım gibi, sıradan bir işçi rolünü de iyi oynadım.

Kendime oldukça güveniyordum. Fabrikaya bulunduğumuz bölgeye açılan bir kapı olarak yaklaşıyor ve hareketin bu alandan çıkış yaparak birçok fabrikaya sıçrayabileceğinden hiç şüphe duymuyordum.

Atıldığımın ertesi günü işçiler kargaşaya düştüler. Ne yapılacağı konusunda umutsuzluk boy vermeye başladı. Daha önce yaygın şekilde dağıtma olanağı bulduğumuz işçi komitesi bildirisini işçiler sınırlı sayıda da olsa dağıttılar. İçerdeki kargaşayı ve umutsuzluğu kırmak için ısrarla mücadele etmeye çalıştım. Ancak dışardan müdahalenin koşulları çok sınırlı oluyor. Öncülerin kararsızlığını daha önceden bilmekle birlikte, yaşanan dağınıklık benim moralimi de altüst etti.

Kimi işçiler "sen fabrikadan atılmasaydın, bu iş olurdu", kimisi de "arkadaşa karşı hata yaptık, bizim yüzümüzden teşhir oldu" diyordu. İşçinin birisi ısrarla "fabrikaya senin gibi birini sokun" diye hayıflanıyor, bazı başkaları ise yenilginin faturasını bana çıkarıyordu.

Sonuçta şunu gördüm. İşçi komitesinin kendi işlevlerini yerine getirebilmesi için çeşitli araçların devreye sokulması gerekiyor. Teknik olarak komiteye kimi seçerseniz seçin, o işçiler mücadeleyi tam sahiplenmeden komite de işlevini gereğince yerine getiremiyor. Yaşamları boyunca hiçbir haksızlığa karşı başını kaldırıp yanıt vermeyen işçileri, hangi talep uğruna olursa olsun mücadele içine çekemediğiniz sürece, mücadeleye ne örgüt olarak önderlik edebilirsiniz, ne de işçiler düşmanını tanıyabilir. İşten atılmam bu doğrultuda atılacak adımları da sekteye uğrattı.

Yine, bazı sosyal-demokrat işçiler benim MHP eğilimli öncü işçileri kazanmaya çalışmamı eleştiriyorlardı. "MHP'lilerle birlikte nasıl hareket edeceğiz, uğraşma bunlarla" diyorlardı. Ama anlamadıkları birşey vardı. Bahsettikleri bu işçilerin fabrikada nüfuz alanı oldukça genişti. Ben onlar üzerinden önemli imkanlar elde ettim. Öte yandan bu işçiler, mücadele içerisine çekilebildikleri ve devletin baskılarına bizzat maruz kaldıkları oranda gerçekleri hızla görecek ve MHP'li kimlikten hızla kopacaklardır. Fabrikada yaşadığım kısa deneyim bile bu insanların, önyargılarını kırma yeteneği gösterildiğinde, devrimcilerin ve komünistlerin peşinden gidebildiklerini göstermiştir.

Peki, fabrikada yürüttüğüm faaliyetin temel amacı neydi? İleriye çıkan öncüleri devrimci perspektiflerle etkilemek, onları ayrıştırmak, her biriyle özelliklerine göre farklı düzeyde ilişkiler sürdürmek, militan özellikleri olanları ise Ekimci işçiler haline getirmek. Yine, işçiler arasındaki güvensizliği kırmak ve sosyalist propagandanın olanaklarını artırmak hedeflerim arasındaydı.

İşçilerin nezdinde kişisel önyargılar kırılabildiğinde komünist propaganda alanında da özel bir zorlukla karşılaşılmıyor. Sendika komitesinin içerisinde bizzat yeralmak ise, sendikanın doğrudan bizi muhatap almasını sağlıyor. Bu durum, sendika bürokratlarının ayak oyunlarına karşı uyanıklık gösterildiğinde önemli olanaklar anlamına geliyor.

Kısacası, içerden ısrarla sürdürdüğümüz her sınıf çalışması üzerinde titizlikle düşünmemiz, derslerini çıkarmamız gereken bir dizi deneyim ve dersler biriktiriyor. Önemli olan, bu derslerden kollektif olarak öğrenmesini bilmek ve sonuçlarını sınıf çalışmasında üretmektir.

Yaşar ŞENER

EKİM 3. Genel Konferansı

Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar ***(Tutanaklar)***

EKSEN YAYINCILIK

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Cevizli'de azgın sömürü

Cevizli'de konfeksiyon yeni yeni gelişmeye başlayan bir sektördür. 100-200 kişi arası işçi çalıştıran işyerleri çoğunluktadır. Bunun yanında 300 kişi ve üzerini istihdam eden 4-5 tane işyeri mevcuttur.

Yoğun bir kadın ve çocuk emeği sömürüsü vardır. Çalışanların çoğunu 15-25 yaş arasındaki genç işçiler oluşturur. Eğitim düzeyi ise düşüktür. Sendika, sigorta vb. hemen hiçbir sosyal hak yoktur veya göstermeliktir. Ücretler çok düşüktür. Kimi zaman 32 saate varan, yoğun ve zorunlu mesailer vardır. Ücretler nadiren zamanında verilir. Maaşların geç verilmesinin sebebi olarak ise işçiler gösterilir. Patronlara göre; "işçiler hızlı çalışıp işi savsaklamasalar, bu kadar hatalı iş çıkarılmasa, işler zamanında teslim edilebilse maaşlar da zamanında verilebilecek". Bu söylemlerin esas amacı, işçilerin aklını karıştırmak, sabahlamaya ve pazar günü çalışmaya karşı çıkan işçileri ikna etmek ve ücretlerin verilmemesine karşı yükselebilecek tepkiyi önlemektir.

İşin özü şudur: Kapitalizmde işçiler makinaların bir parçası, üretim yapan araçlar olarak görülür. Gerek uzun çalışma süreleri, gerek bir günde çıkması gereken ürün limitinin tuturulmasını, üstelik de hatasız çıkmasını istemek, gerekse de hatalı mallardan işçileri sorumlu tutmak bakışı burdan kök alır. Bu yöntemle aynı zamanda yoğun emek sömürüsünün üzeri örtülmekte, işçiler üzerinde psikolojik basınç oluşturulmakta ve işçiler "kendi hatalarını" düzeltmeleri için fazla mesailere zorlanmaktadır. Patronlar, sefalet ücretiyle her türlü haktan yoksun olarak çalıştırılan işçilerin ürettikleri artı-değer üzerinden kasalarını dolduruken, sorumluluğu yine işçilere yüklüyor. Kapitalizmin yasası "kar daha fazla kar"dır. Bu çalışma koşullarından memnuniyetsizlik gösteren işçiye ise patron iki seçenek dayatır: "Ya bu şartlarda çalışırsın ya da çekip gidersin".

Patronlar bu gücü nereden alıyorlar? Tabii ki işçilerin dağınıklığından, örgütsüzlüğünden, mücadeleden uzak duruşlarından. Peki işçiler neden bu çalışma şartlarına, bu sömürüye karşı birleşip dur demiyorlar?

Bunun nedenlerinden bazılarını şöyle sıralayabiliriz;

* Birbirine duyulan güvensizlik.
* Bireysel kurtuluş yollarının aranması.
* Sistem tarafından devamlı pompalanan yoz, arabeks kültürün etkisi.
* Patronun adamlarından ve düzenin kolluk güçlerinden gelebilecek zarar.

Günün büyük bölümünü birlikte geçiren, aynı sorunlara birlikte katlanan sınıf kardeşlerine karşı, iş sorunlara sahip çıkmaya, örgütlenmeye gelindiğinde genellikle güvensizlik duyulur. "Bu insanlarla bir şey olmaz" mantığı hakim olur. Sağcı-Solcu, Kürt-Türk, Alevi-Sünni vb. ayrımlar yapılmaya başlanır. Oysa patron işçileri sömürürken ayrım gütmüyor.

Kimi işçiler bireysel kurtuluş yolları aramaya çalışır. İşyeri değiştirmek en sık yapılan şeydir. Böylece belki maaşı üç kuruş artacaktır ama diğer sorunlar onu orada da bekleyecektir. Evlenip kurtulmak, para biriktirip kendi atölyesini açmak işçilerin en büyük isteğidir. Sorunlardan bunalan ve çözüm yolu arayan çoğu işçi ise patronun silahlı adamlarının ve düzenin kolluk güçlerinin baskıları karşısında gerilerler. Bedel ödemekten, ceza almaktan dolayı korkuya kapılırlar.

Peki şimdiye kadar korku, birbirine karşı güvensizlik, dağınıklık, boyun eğmişlik herhangi bir çözüm üretebildi mi? İşçiler üzerindeki sömürü bir nebze dahi olsa azaldı mı? Veya işçilere insanca yaşama şansı verildi mi? Hayır!

Bu sömürü düzeninden ancak, bir sınıf olduğumuzun bilinciyle birleşir, özgücümüze güvenir, örgütlenip başkaldırırsak kurtulabileceğiz. Unutmayalım ki, güç birliktelikte, örgütlülüktedir.

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır!

Komünist Tekstil işçileri

Reformist önderlik aşılmalıdır

KESK'in 14-15 Haziran tarihli Mersin mitingi de kamu çalışanları hareketinin yaşadığı gerilemeyi bir kez daha ortaya koydu. Devrimci hareketin mitinge gösterdiği ilgi son derece zayıf kaldı. HADEP'in de içinde yeraldığı bu reformist önderlik, "savaşa karşı barış", sermayenin saldırılarına karşı "demokratik Türkiye" talebi etrafında emekçi kitleleri alana çıkardılar.

Eylemin ruhsuz-cansız geçmesinin gerisinde kamu çalışanları hareketi içindeki liberal reformist önderliğin tam hakimiyeti ve devrimci insiyatifin zayıflığı yatıyor. Düzenden hak, adalet ve özgürlük dilenen reformizm, en küçük bir hakkın bile mücadele edilerek alınabileceği gerçeğinden korkup kaçmaktadır. Bunun için de militan-devrimci mücadele hattından uzak bir çizgi izlemektedir. Doğal olarak da hakim oldukları mücadele alanında bu çizgi üzerinden kitleye müdahale etmektedir. Reformizmin demokratik Türkiye hedefli mücadele platformu sermaye cephesinin emekçilere dönük politikalarıyla bir tezatlık oluşturmamaktadır. Tersine düzenin istediği tam da emekçilerin düzene umutlarını bağlayarak, bir beklenti içerisinde yorulup yılmasını ve geriye düşmesini sağlamaktır. Onlar da bunu yapmaktadırlar.

Düzene güç veren bu sahte solculara en iyi yanıtı yine devrimci emekçiler verecektir. Kamu çalışanları hareketini ileriye taşıyacak tek gerçek güç içinde barındırdığı devrimci dinamiklerdir. Mücadeleye sahip çıkıp, grevli toplu sözleşmeli sendika mücadelesini kapitalist düzene karşı sosyalizm mücadelesine bağlayan ve bu temelde emekçilere dişe diş bir mücadele hattını koyan, gerçek kurtuluşun-özgürlüğün demokratik kapitalizmde değil sosyalizmde olduğunu gösteren, bu temel perspektif ışığında emekçilerin günlük mücadelelerine önderlik edebilen bir siyasal pratik sergilenebilmelidir. Kamu emekçilerinin toplumun diğer kesimlerine göre taşıdığı politikleşme potansiyeli ve içinde barındırdığı dinamikler, bu devrimci yönelimdeki ısrarın yankı bulacağını göstermektedir. Hareketin ilk dönemlerde olduğu gibi liberal reformist bürokrat engeli aşmanın tek yolu budur. Hiçbir şey için geç değildir. Devrimci emekçiler görev ve sorumluluklarının başına geçmelidirler. Seyircilikten-edilgenlikten devrimci önderliği başarmaya! Bunun için de ısrarlı bir devrimci kitle çalışmasına yüklenilmelidir.

Adana'dan Ekimci Komünistler

Cumartesi Anneleri'ne Serinyol'dan destek

Haziran ayının sonunda gerçekleştirilen Serinyol Festivali'nin ikinci günü Cumartesi'ye denk düşüyordu. Cumartesi Anneleri'ne destek vermek amacı ile duyarlı insanları bir araya getirerek birşeyler yapılması gerektiğini düşündük. Ama düşündüğümüzü hayata geçirmemiz sandığımız kadar kolay olmadı.

Serinyol Tertip komitesinden izin almak için bir kaç kişi gönderdik, fakat bu isteğimiz geri çevrildi. Biz de düşündüğümüz eylemi izin almadan yapmanın yollarını aramaya başladık. Reformistler "izin vermiyorlar" diyerek çekip gittiler. Kimileri "madem izin verip anonsumuzu yapmıyorlar, biz de anonsumuzu sahneye sloganlarla girerek yaparız" dedi. Kimileri de "müzik eşliğinde halay çekildikten sonra büyük bir kitleye mesajımızı veririz" önerisini getirdi. Son öneri üzerinde birleşildi.

Sahnede Grup Nidal türkü söylüyordu. Halay parçalarına sıra geldiği zaman herkesi halaya davet ettiler. Halaya büyük bir katılım (yaklaşık 150-200) oldu. Halayın hemen arkasından Çav Bella şarkısı, yumruklar-zafer işaretleri havada söylendi ve biter bitmez de orada beş dakikalık bir oturma eylemi yapıldı. "Yaşasın halkların kardeşliği!" "Cumartesi anaları onurumuzdur!", "Anaların öfkeleri katilleri boğacak!" sloganları atıldı. Eylemde yapılan EKİM imzalı kuşlama ilgiyle karşılandı.

Halkçı demokrat geçinen Serinyol Belediyesi yöneticileri Cumartesi Anneleri'ne Serinyol'dan bir sesin gitmesini engellemek istediler. Ancak güçleri buna yetmeyince, sürekli anons yaparak eylemin kısa sürmesini sağlayabildiler.

Antakya'dan Ekimci Komünistler

Okurlardan / Yoldaşlardan...

sosyalizmin objektif durumu hesaba katılmalıdır.

Bu durum artık, Marx'la Engels'in gayet bilinçli olarak, yanlış, oportünist "sosyal-demokrasi" ifadesine katlandıkları 1871-1914 arasındaki zamanda olduğu gibi değildir. Çünkü ***o zamanlar***, Paris Komünü'nün yenilgisinden sonra tarih, yavaş örgütlenme ve aydınlatma çalışmasını gündeme koymuştu. Başka bir çalışma yoktu. Anarşistler, yalnızca teorik olarak değil, ekonomik ve politik olarak da kesinlikle haksızlardı (ve öyle kalacaklardır). Anarşistler durumu yalnış değerlendirdiler, dünyanın durumunu kavramadılar: İngiltere'de emperyalist kârlarla ahlakı bozulmuş işçiler, yenilgiye uğratılmış Paris Komünü, Almanya'da yeni (1871) zafer kazanmış burjuva-ulusal hareket, yüz yıllardır süren uykusunu uyuyan yarı serflik Rusyası.

Marx ve Engels durumu doğru değerlendirdiler; uluslararası durumu kavradılar, sosyal devrime ***yavaş yavaş*** yaklaşma görevlerini anladılar.

Biz de yeni dönemin görevlerini ve özelliklerini kavrayalım. Marx'ın haklarında: Ejderha dişleri ektim, pire biçtim" dediği hakeza Marksistleri taklit etmeyelim.

Emperyalizme gelişmiş olan kapitalizm, zorunlu olarak emperyalist savaşı üretti. Savaş bütün insanlığı ***uçurumun kenarına***, bütün uygarlığın çökmesi, daha milyonlarca ve onmilyonlarca insanın vahşileşmesi ve mahvolması tehlikesinin eşiğine getirdi.

Proletaryanın devrimi dışında ***hiçbir*** çıkış yolu yoktur.

Ve bu devrimin başladığı, ilk ürkek, güvensiz, bilinçsiz, burjuvaziye karşı körü körüne güvenli adımlarını attığı anda -"sosyal-demokrat" liderlerin, "sosyal-demokrat" parlamenterlerin, "sosyal-demokrat" gazetelerin çoğunluğu (ve bu doğrudur, bu olgudur) - ve kitleleri etkileme ***organları tam da bunlardır-***, bunların çoğunluğu sosyalizme ***sadakatsizlik*** etti, sosyalizme ***ihanet etti***, "kendi" ulusal burjuvazisinin safına geçti.

Bu liderler kitleyi şaşırttı, şaşkına çevirdi, aldattı.

Ve şimdi bizim, aynı İkinci Enternasyonal'in kendisi gibi kokuşmuş olan o eski ve köhnemiş tanıma sarılarak bu yalanı desteklememiz, ona yardımcı olmamız isteniyor!

"Birçok" işçi sosyal-demokrasi tanımını dürüst ***kavrıyor*** olabilir. Fakat artık subjektifle objektifi birbirinden ayırmayı öğrenmenin zamanıdır.

Subjektif olarak bu sosyal-demokrat işçiler, proleter kitlelerin en sadık liderleridirler.

Fakat dünyanın objektif durumu öyledir ki, Partimizin eski adı kitlelerin yanıltılmasını ***kolaylaştırıyor***, ilerlemeyi engelliyor, çünkü adım başında, her gazetede, her parlamento fraksiyonunda kitle ***liderleri***, yani sözleri geniş ölçüde duyulabilen, eylemleri geniş ölçüde görülebilen kişileri görüyor - ve bunların hepsi "hakeza sosyal-demokratlar"dır, hepsi sosyalizme ihanet edenlerle, sosyal-şovenlerle "birlikten yana"dır, hepsi eski "sosyal-demokrat" poliçeyi sunuyorlar...

Ya karşı argümanlar?... "Anarko-komünistlerle karıştırılırız"...

Fakat sosyal-ulusallarla ve sosyal-liberallerle, radikal sosyalistlerle, Fransız cumhuriyetinin bu en ileri ve burjuva kitle aldatmacasında en becerikli burjuva partisiyle karıştırılmaktan neden korkmuyoruz?... Kitleler buna alıştı, "işçiler ***kendi*** sosyal-demokrat partilerini 'sevdiler'"...

Tek gerekçe budur, ama bu yalnızca Marksist öğretiyi değil, fakat aynı zamanda devrimin yakın gelecekteki görevlerini, uluslararası sosyalizmin objektif durumunu, İkinci Enternasyonal'in utanç verici çöküşünü ve proletaryanın etrafını yığın yığın çeviren sayısız "hakeza sosyal-demokrat"ın pratik çalışmayı engellemesini de gözardı eden bir gerekçedir.

Bu donukluğun bir gerekçesidir, uyuşukluğun bir gerekçesidir, ataletin bir gerekçesidir.

Biz ise dünyayı değiştirmek istiyoruz. Yüz milyonlarca insanın içine çekildiği, yüzlerce milyar sermayenin çıkarlarının karıştığı, insanlık tarihinde en muazzam bir altüst oluş olmadan - proleter devrim olmadan gerçekten demokratik bir barışla sona erdirilemeyecek olan emperyalist savaşı sona erdirmek istiyoruz.

Fakat kendi kendimizden korkuyoruz. "Alışılmış", "sevdiğimiz" kirli gömleği çıkarıp atmakta tereddüt ediyoruz...

Kirli gömleği çıkarıp atmanın zamanıdır, temiz çamaşırlar giymenin zamanıdır.

Nisan 1917

Seçme Eserler, Cilt: 6, İnter Yay., s.127-131

***

Yoldaşlar, bildiğiniz gibi, Partinin adının değiştirilmesi sorunu üzerine Nisan 1917'den beri Parti içinde oldukça geniş bir tartışma gelişmiştir ve o nedenle Merkez Komitesi büyük bir anlaşmazlığa yol açmayacak, hatta neredeyse hiçbir anlaşmazlığa yol açmayacak bir karar alabilmiştir: Merkez Komitesi size, Partimizin adını Rusya Komünist Partisi, parantez içinde Bolşevik olarak değiştirmeyi önermektedir. Bu eki hepimiz gerekli görüyoruz, çünkü "Bolşevik" sözcüğü, sadece Rusya'nın politik yaşamına değil, aynı zamanda genel olarak Rusya'daki olayların gelişimini izleyen bütün yurtdışı basınına da yerleşmiştir. Hakeza "Sosyal-Demokrat Parti" adının bilimsel açıdan yanlış olduğu da basınımızda daha önce açıklanmıştı. İşçiler kendi devletini yarattıklarında, eski demokrasi -burjuva demokrasisi- kavramının devrimimizin gelişme seyri içinde eskidiğinin farkına vardılar. Biz, Batı Avrupa'nın hiçbir yerinde varolmamış olan yeni tipte bir demokrasiye ulaştık. Böyle bir demokrasi sadece Paris Komünü'nde vardı. Paris Komünü hakkında ise Engels, onun sözcüğün esas anlamında bir devlet olmadığını söylemiştir. Kısaca, emekçi kitleler devleti yönetme ve mevcut devlet düzenini destekleyen bir silahlı güç yaratma işini bizzat ele aldıklarında, özel yönetim aygıtı, devletin belli bir zor uygulamak için kullandığı özel aygıt ortadan kalkar ve bu bakımdan da demokrasinin eski biçimini savunamayız.

Öte yandan, sosyalist dönüşümü başlatarak, önümüzde, sonuçta bu dönüşümün yöneldiği açık bir hedef koymalıyız, yani kendisini sadece fabrikaların, işletmelerin, arazilerin ve üretim araçlarının mülksüzleştirilmesiyle, üretimin ve ürünlerin dağıtımın sıkı muhasebesi ve denetimiyle sınırlamayan, bunun ötesine geçerek, herkesden yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre ilkesini gerçekleştirmeye yönelen komünist toplumu yaratma hedefini koymalıyız. Bu yüzden "Komünist Partisi" adı bilimsel olarak tek doğru addır. Bunun, bizim anarşistlerle karıştırılmamıza yol açabileceği itirazı Merkez Komitesi'nde derhal reddedilmiştir, çünkü anarşistler kendilerini hiçbir zaman sadece komünist olarak adlandırmazlar, bu tanımı belli eklerle kullanırlar. Sosyalizmin de birçok türevi var, fakat bu hiçbir zaman sosyal-demokratların sosyal-reformistlerle, ulusal sosyalistlerle ve benzer partilerle karıştırılmasına yol açmıyor.

Öte yandan Partinin adının değiştirilmesi için en önemli argüman, eski resmi sosyalist partilerin, Avrupa'nın bütün ileri ülkelerinde, reşmi Avrupa sosyalizminin şimdiki savaşta tamamen çöküşüne yol açan sosyal-şovenizm ve sosyal-yurtseverlik sarhoşluğundan bugüne kadar kurtulamamış olmaları, böylece bugüne kadar neredeyse tüm resmi sosyalist partilerin devrimci sosyalist işçi hareketi için gerçek bir köstek, gerçek bir engel oluşturmaları gerçeğidir. Bütün ülkelerin emekçileri arasında bugün hiç kuşkusuz olağanüstü büyük bir sempatiye sahip olan Partimiz, bu eski resmi sosyalizmle bağlarını kopardığını mümkün olduğunca kesin, sert, açık ve belirgin biçimde açıklamakla yükümlüdür. Partinin adını değiştirmek, bu hedefe ulaşmak için en uygun araç olacaktır.

8 Mart 1918

RKP (B) VII Parti Kongresi'nde Parti Programının Revizyonu ve Partinin Adının Değiştirilmesi Üzerine Rapor'dan...

Seçme Eserler, Cilt: 8, İnter Yay., s.327-328

Partimizin adı ne olmalıdır?

V.İ.LENİN

Bilimsel olarak doğru olması ve proletaryanın sınıf bilincinin aydınlanmasını politik olarak ilerletmesi için partimizin adı ne olmalıdır?

19) Sonuca, Partimizin adına geliyorum. Tıpkı Marx ve Engels'in kendilerine komünist demeleri gibi, kendimizi ***Komünist Partisi*** olarak adlandırmalıyız.

Marksist olduğumuzu ve sosyal-demokrasinin iki önemli noktada tahrif ve ihanet ettiği "Komünist Manifesto" zemininde durduğumuzu tekrarlamalıyız: 1) işçilerin anavatanı yoktur, emperyalist savaşta "anavatan savunması" sosyalizme ihanettir; 2) Marksist devlet öğretisi İkinci Enternasyonal tarafından tahrif edilmiştir.

"Sosyal-demokrasi" adı, Marx'ın sık sık, başka şeylerin yanında 1875'te "Gotha Programının Eleştirisi"nde de kanıtladığı ve Engels'in 1894'te daha popüler biçimde yinelediği gibi, ***bilimsel olarak*** doğru değildir. İnsanlık kapitalizmden dolaysız olarak ancak sosyalizme, yani üretim araçları üzerinde ortak mülkiyete ve ürünlerin, bireyin çalışma yeteneği ölçüsüne göre paylaşımına geçebilir. Partimiz daha ötesine bakıyor: sosyalizm kaçınılmaz olarak yavaş yavaş, bayrağında: "Herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre" yazan komünizme doğru gelişmek zorundadır.

Bu benim ilk argümanımdır.

İkincisi: Partimizin adının ikinci bölümü (Sosyal-***Demokrat***) de bilimsel olarak doğru değildir; demokrasi ***devlet*** biçimlerinden biridir. Oysa biz Marksistler ***her türlü*** devlete karşıyız.

İkinci Enternasyonal (1889-1914) liderleri, Bay Plehanov, Kautsky ve benzerleri, Marksizmi sığlaştırıp tahrif ettiler.

Marksizm anarşizmden, sosyalizme geçiş için ***devletin zorunluluğunu*** tanımasıyla ayrılır; ama (ve onu Kautsky ve ortaklarından ayıran budur) alışılmış parlamenter, burjuva, demokratik cumhuriyet türünde ***bir devletin değil***, 1871 Paris Komünü gibi, 1905 ve 1917 İşçi Temsilcileri Sovyetleri gibi bir devletin.

Üçüncü argümanım: yaşam, devrim bizde ***artık pratikte***, şimdilik sadece güçsüz biçimde, embriyon halinde de olsa, artık gerçek anlamında bir devlet olmayan işte bu yeni "devlet"i yaratmıştır.

Bu ***artık*** liderlerin salt teorisi değil, kitlelerin pratiğinin bir sorunudur.

Sözcüğün asıl anlamında devlet, halktan ayrı silahlı insan formasyonlarının kitleler üzerinde zor uygulamasıdır.

Bizim ***oluşum halindeki*** yeni devletimiz de bir devlettir, çünkü bizim silahlı insan formasyonlarına ihtiyacımız var, akla gelebilecek ***en katı*** düzene gereksinimimiz var, gerek Çarlık gerekse de Guçkov türünde burjuva karşı-devrim girişimlerinin ***acımasızca*** şiddetle bastırılmasına ihtiyacımız var.

Fakat ***oluşum halindeki*** yeni devletimiz artık sözcüğün asıl anlamında bir devlet değildir, çünkü Rusya'nın birçok yöresinde silahlı formasyonları, halkın üstünde duran, ondan ayrı olan, ayrıcalıklı, pratikte görevden alınamaz bazı kişiler değil, ***bizzat kitle***, tüm halk oluşturuyor.

İleriye bakmalıyız, geriye değil, eski ***monarşist*** yönetim organlarının, polisin, ordunun, bürokrasinin yardımıyla burjuvazinin egemenliğini sağlamlaştıran alışılmış burjuva tipte demokrasiye değil.

İleriye, artık bir demokrasi olmaktan çıkan oluşum halindeki yeni demokrasiye bakmalıyız; çünkü demokrasi halkın egemenliği demektir, silahlı halkın kendisi ise kendi üzerinde egemenlik kuramaz.

Komünist Parti'ye uygulandığında demokrasi sözcüğü yalnızca bilimsel olarak doğru olmamakla kalmaz. Bu sözcük şimdi, Mart 1917'den sonra, devrimci halkın gözüne takılan ve bu sayede onun yeniyi: "devlet" içinde ***biricik erk*** olarak, ***her türlü*** devletin "sönümlenmesi"nin "öncüsü" olarak İşçi, Köylü ve olası bütün diğer Temsilciler Sovyetleri'ni özgürce, cesaretle, kendi gücüyle inşa etmesinin ***engellendiği*** bir ***at gözlüğüdür.***

Dördüncü argümanım: tüm dünyada

(Devamı s.22'de)